

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra informačního inženýrství

Bakalářská práce

Autorské právo a internet (Acta a spol.)

Josef Mikoláš

© 2015 ČZU v Praze

Vedoucí práce: RNDr. Dagmar Brechlerová, Ph.D

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou bakalářskou práci "Autorské právo a internet (Acta a spol.)" jsem vypracoval samostatně pod vedením vedoucího bakalářské práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu literatury na konci práce. Jako autor uvedené bakalářské práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušil autorská práva třetích osob.

V Praze dne 16. 3. 2015

Poděkování

Děkuji především vedoucí mé práce RNDr. Dagmar Brechlerové Ph. D. za ochotu, trpělivost a cenné rady.

Autorské právo a internet (Acta a spol.)

Copyright on the Internet (ACTA et al.)

Souhrn

Cílem předložené práce je podat pohled na události točící se především kolem dohody ACTA, včetně jejich předchůdců SOPA a PIPA. Vysvětlit pojem autorské právo včetně jeho dopadů na svobodu informací, rozebrat názory protistran a pokusit se vysvětlit celou situaci pomocí aplikace ekonomických teorií.

Při zpracování Bakalářské práce je vycházeno z dostupné literatury, novinových článků, diskuzí odborníků i soudních rozhodnutí.

V první části mé práce se zabývám konceptem autorského práva a internetu. Zde se zabývám i otázkou přesahu práva v oblasti kyberprostoru.

V druhé části se zabývám otázkou ekonomického pohledu na internet a možné ochrany autorských práv, včetně možných interpretací.

Třetí část pojednává, s ohledem na dříve zmíněné skutečnosti, o nejznámějších zákonech zasahujících do Autorského práva v kyberprostoru.

Summary

The goal of this thesis is to give the readers a view on the ACTA treaty as well as its predecessors SOPA and PIPA. It explains the term copyrights and the consequences that it has on the ability to freely share information. Opinions of both sides (for ACTA and against ACTA) are part of this thesis. Moreover in this thesis I attempt to explain this topic with the help of economical theories.

This entire thesis is based on literature, newspapers articles, discussions of experts and also verdicts given by the court. In the first part of my thesis I write about the concept of copyrights and the Internet. I also write about effects of law in the cyberspace.

The second part is about an economical point of view about the Internet and the potential copyrights protection and the possible interpretations of this term.

In the third I write about the most famous copyrights laws that affect the cyberspace, while keeping in mind statements made in the previous parts.

Klíčová slova: ACTA, SOPA, PIPA, autorské právo, duševní vlastnictví, internet

Keywords: ACTA, SOPA, copyright, intellectual Property, the Internet

Obsah

úvod	3
Historie autorského právo.....	4
Duševní vlastnictví a jeho význam	5
Internet jako kyberprostor	7
Cesta informace	7
Státní příslušnost vymahatelnosti práva	9
Internet jako stát	10
Porušování zákona v kyberprostoru	12
Krádež jako zisk	15
Možnosti ochrany autorského práva.....	18
Hranice ilegality	19
Lepší službou k ochraně práva	22
Vhodný model	25
COICA alias SOPA a PIPA.....	27
ACTA	30
Historie	30
Megaupload	30
ACTA a její ustanovení	31
Vymáhání práva s dohodou ACTA a bez ní.....	33
Kdy by smlouva ACTA začala platit?	36
Acta a veřejnost	36
Po Actě	37
závěr.....	39
Seznam použité literatury	41
Seznam obrázků a grafů	44

úvod

Téma Bakalářské práce jsem si vybral z mnoha důvodů. Tím hlavním je můj dlouhodobější zájem o problematiku autorských práv. Ten vzrostl především v období podepsání obchodní dohody ACTA a následném čekání na její ratifikaci.

Dle mnoha interpretací se tato dohoda přímo dotýkala doposud největšího vzorku populace, jakého se nějaká mezinárodní dohoda dotýkala. Velmi brzy vyplynulo na povrch, že zjistit objektivní zhodnocení dané situace, je úkol nadmíru obtížný. Strana zastánců i odpůrců této dohody krom informací pracovala i s dezinformacemi (nechci v tomto případě spekulovat o záměrnosti, či nezáměrnosti).

O kolizi kyberprostoru a autorského práva se začalo veřejně debatovat teprve v nedávné době, což není příliš překvapivé, jelikož autorský zákon (oproti jiným zákonům) je v naší společnosti relativně krátkou dobu. Rozšíření internetu je pak společensky jev mnohem novější.

Autorské právo i internet prostupují naši společnost v rozsahu zdaleka unikající naší pozornosti. Nejen proto se dá očekávat, že střet těchto dvou konstruktů bude nabývat působivých rozměrů.

K celé problematice jsem se rozhodl přistupovat skrze ekonomické teorie, které mi jsou s ohledem na mé studium blízké.

Historie autorského právo

Abychom pochopili dnešní autorské právo, je třeba pochopit jeho vznik. Ten je vázán již do období antiky. Dle Radky Houškové¹ dával tehdejší zákon autorovi možnost své rukopisy prodávat. Pokud tak učinil, veškerá jeho práva na toto dílo zanikala.

Jednalo se tedy pouze o vlastnické právo. Tento přístup se zdá být logický, neboť bylo velmi obtížné dosvědčit původního autora. Napsání dalšího rukopisu, ať již přímo samotným autorem myšlenky, nebo jiným pisatelem, si žádalo značný čas.

Celý koncept musel být pozměněn s příchodem knihtisku, jelikož bylo pro autora mnohem snazší získat více výtisků svého díla. Zpočátku se tiskla především díla dávno mrtvých autorů, kteří se případné nelibosti vůči šíření jejich děl nemohli bránit. Autoři, kteří chtěli svá díla šířit využitím knihtisku, je mohli prodat tiskařům. Princip prodeje byl zpočátku totožný, jako v období antiky, kdy prodejem rukopisu autor o svá práva k dílu přicházel. Následné šíření a zpeněžení děl bylo v rukou nových držitelů autorských práv. Samotný autor obdržel honorář buďto peněžního charakteru, nebo výtisk své knihy, kterou mohl prodat.

S rozmachem knihtisku začalo docházet k porušování tiskařských úmluv, kdy byla vydávána díla patřící jiným tiskařům, nebo autorům nesouhlasících s takovýmto šířením jejich děl.

Jedinou obranou autora proti neodsouhlasenému vydávání knihy bez náležité odměny bylo obstarání si vlastní tiskařské licence a vydávání knihy na vlastní náklady.

Celý koncept vydávání knih se začal upravovat různými dodatky v tiskařských privilegích, například možnost tisku díla pouze se souhlasem autora.

První zákon o autorském právu vznikl teprve roku 1709, tedy přibližně 2 století po masovém rozšíření knihtisku v Evropě. Tento zákon, nazývaný zákon královny Anny (Statute of Anne), poskytoval autorům výhradní právo nakládat se svými díly po dobu 14 let (lhůta se dala jedenkrát prodloužit). Dále specifikoval možnosti prodeje i sankce v případě neoprávněného jednání.²

Zákon se vztahoval pouze na anglicky psaná díla registrovaná po vydání tohoto zákona a pouze na území Velké Británie.

Pokud autor své dílo prodal, jeho vlastnické právo bylo převedeno na nového vlastníka.

Celou dobu se tedy dá autorské právo zaměňovat za právo majetkové. Bylo-li porušeno, vymáhalo se jako ukradený majetek, nebo ušlý zisk.

---

¹ HOŠÁKOVÁ, Radka. *Autorský zákon – stanovení hranice etického a právního porušení* s. 18

² The Statute of Anne; April 10, 1710.

Dalším velkým milníkem autorského práva byl rok 1886, kdy byla podepsána Bernská úmluva. První mezinárodní dohoda o autorském právu mimo jiné stanovila, že dílo nebylo z důvody ochrany třeba registrovat.

Jedná se o jednu z nejvýznamnějších dohod pro duševní vlastnictví, protože na jejím základě a na základě tzv. Pařížské úmluvy na ochranu průmyslového vlastnictví byla založena mezinárodní organizace na ochranu duševního vlastnictví WIPO.

Světová organizace duševního vlastnictví byla založena v roce 1970 a v roce 1974 se stala specializovanou agenturou OSN. Její úlohou je přispívat k ochraně duševního vlastnictví na celém světě prostřednictvím spolupráce mezi 179 členskými státy a podporovat spolupráci mezi svazy na ochranu duševního vlastnictví.³

Organizace WIPO tedy vychází v boji za duševní vlastnictví z mnohaleté zkušenosti práva autorů mnoha zemí. S ohledem na počet členských států (k datu 10. 2. 2015 se jednalo o 188 států) můžeme mluvit o dnešním světovém standardu pro nakládání s duševním vlastnictvím.

Duševní vlastnictví a jeho význam

Duševní vlastnictví je výtvar mysli: vynálezy; literární a umělecké práce; a symboly, jména a obrázky využití v obchodní sféře. Duševní vlastnictví se dělí do dvou kategorií:

Průmyslové vlastnictví obsahuje patenty pro vynálezy, ochranné známky, průmyslové návrhy a geografické označení.

Autorská práva pokrývají literární práce (jako romány, básně a divadelní hry), filmy, hudbu, umělecké práce (např. obrazy, malby, fotografie a sochy) a architektonické návrhy. Práva související s autorskými právy zahrnují výkony umělců v jejich představení, výrobců zvukových záznamů a jejich nahrávek a hlasatelů v rádiu a televizních programech.⁴

Důležitý aspekt duševního vlastnictví je jeho schopnost vzniknout vůči nehmotnému statku. Duševní vlastnictví si můžeme představit jako tvůrčí myšlenku, neboli dostatečně originální přístup ke světu. Byť se jedná o nehmotnou věc, bývá nutné ji vyjádřit v nějaké objektivně vnímatelné formě. Tou může být film, zvukový záznam, zápis, znaková řeč, aj.

Pokud tedy jedinec vytvoří dílo, získá právo s ním disponovat bez ohledu na formu jeho vyjádření. Pokud má autor dílo zaznamenáno více způsoby, nebo jsou záznamy zničeny, duševní vlastnictví vůči tomuto myšlenkovému konstruktovi se nemění. Samotná forma je pouhý nástroj ve vyjádření oné nehmotné myšlenky.

---

³ Světová organizace duševního vlastnictví (WIPO). *Informační centrum OSN v Praze* [cit. 2015-02-25].

⁴ *What is Intellectual Property?* World Intellectual Property Organization, [cit. 2015-02-25]

Vydeme-li z popisu Olgy Pitelové,⁵ v anglosaském právu vycházejícího ze zákona královny Anny vzniká právo teprve po registraci díla. Tohoto práva může nabýt i právnická osoba.

V Evropském kontinentálním systému práva vycházejícímu z Bernské úmluvy (USA se k Bernské úmluvě připojila roku 1976) naopak vzniká právo bez nutné registrace a není možné přidělit tato práva právnické osobě. Některých práv není vůbec možné se vzdát.

Samotný význam ochrany duševního vlastnictví spočívá v jeho přínosu pro společnost. Vytvoří-li autor myšlenku, díky níž je společnost obohacena, je odměněn s ohledem na přínos a vynaložené úsilí. To umožní autorovi být společnosti znovu užitečný způsobem, který ovládá.

Od původní ochrany 14 let od vzniku (respektive registrace) díla se ochrana prodloužila dle Bernské úmluvy⁶ na celý autorův život a 50 let po jeho smrti, v České republice trvá ochrana u patentů 25 let a u autorského práva dokonce 70 po smrti autora.⁷

---

⁵ PITELOVÁ, Olga. *Vývoj a ochrana autorských práv v oblasti kultury: Autorské právo a jeho začlenění do právního řádu ČR*

⁶ Bernská úmluva o ochraně literárních a uměleckých děl. In: 133/1980. 1889

⁷ ANTOŠ, David. *Filipika proti duševnímu monopolu (3/3)*

Internet jako kyberprostor

Cesta informace

K pochopení problematiky autorského práva v době internetu je třeba pochopit, co internet je. Ovšem nikoli z hlediska technického, nýbrž společenského. Člověka vstupující na internet a hledajícího informaci si můžeme představit jako jedince vstupujícího do ohromné knihovny. Tento jedinec získává možnost přístupu k téměř všem svazkům, pokud se na ně umí zeptat, anebo ví o jejich existenci. Pokud se pro nějaký svazek rozhodne, svazek získá bez nutnosti průchodu celé budovy.

Každý titul ale pro tohoto uživatele přístupný není. Někdy je třeba vyplnit, nebo obejít, formulář o možnosti vypůjčení knihy.

Důležité je samotné půjčení knihy. Jelikož má instituce každého svazku neomezené zásoby, nemůže dojít k nedostupnosti svazku z důvodu jeho vypůjčení.

Další výhodou knihovny je možnost komunikovat s kterýmkoliv jiným návštěvníkem, ať již ve stejné chvíli přítomným, nebo zanecháním zprávy.

Posledním důležitým aspektem je maska, kterou jedinec nosí a používá ji k identifikaci sebe a ostatních lidí.

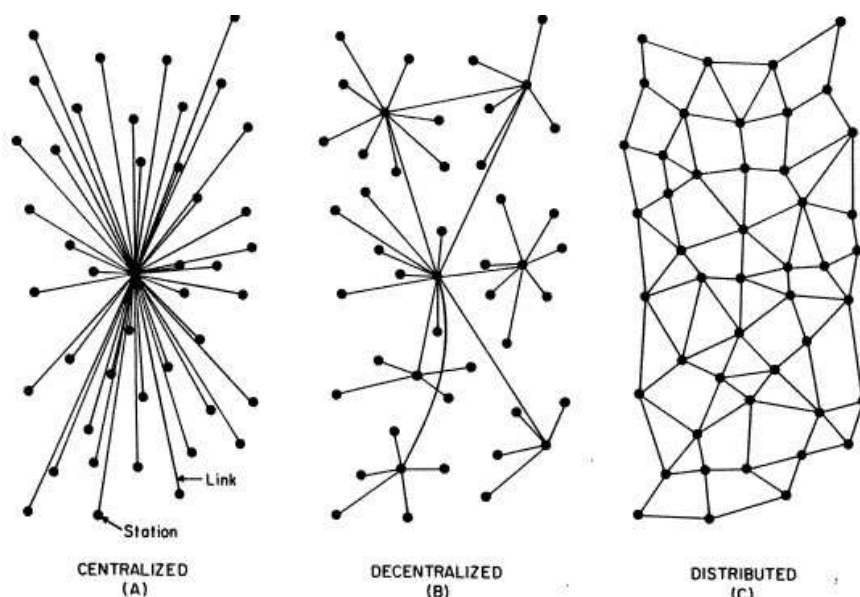
Tento příklad byl zvolen zcela záměrně. Knihovny byly v historii centrem kultury a především vzdělanosti. Jejich výstavba ve městech byla důležitá jak z důvodu větší využitelnosti obyvateli, tak pro lepší ochranu nashromážděných informací.

Dnešní doba však umožňuje přístup libovolného jedince k celosvětové knihovně téměř odkudkoliv v nulovém čase, čímž přispívá ke globálnímu informačnímu i kulturnímu povznesení společnosti.

Internet stojí na myšlence celosvětové sítě propojených a komunikujících počítačů.

Obrázek 1 zobrazuje několik možných způsobů zapojení informační sítě. Internetu odpovídá zapojení C (distribuční). Pokud se dva libovolné body nemohou spojit nejkratší cestou, existuje v síti spousta jiných cest, kterou mohou informace do cílového uzlu doputovat. Neexistuje žádný jedinečný středový uzel, jehož nedostupnost by měla za následek zničení celé sítě, jako je tomu u předchozích způsobů zapojení.

V případě internetu sice mohou mít některé uzly větší důležitost než jiné, jejich vyřazení však nechromí celou síť.

Obrázek 1 - Způsoby zapojení informační sítě⁸

Většina uživatelů nemá, ani nepotřebuje mít znalost přesného putování jejich dat. Pokud uživatel hledá nějakou konkrétní informaci, například v německých a anglických médiích, sledování všech uzlů, skrze které se k informaci dostane, by na něj kladlo velké nároky na úkor hledané informace.

Hledaná, nebo do sítě ukládaná informace může v různých částech cesty nabývat rozdílné legality.

Jak může být tato situace problematická, ukazují následující soudní spory.

První je z roku 2005.

*Ve Francii má na dostihové sázení monopol firma Pari Mutuel Urbain. Společnost Zeruft se sídlem na Maltě začala tyto sázky poskytovat také. Vše vyústilo v soudní spor, jenž skončil ve prospěch Pari Mutuel Urbain, přesto nebylo na Maltě toto soudní rozhodnutí vymahatelné, neboť by takové jednání bylo v rozporu s Maltskými zákony.*⁹

Jiný, ovšem podobný spor z roku 1996 mezi francouzskou společností SG 2 a německou Brokat se vedl o užití ochranné známky "payline."

Radim Polčák¹⁰ spor shrnuje tak, že Francouzská společnost si tuto známku zaregistrovala dříve, a když zjistila její užívání jinou firmou, pokusila se vymocit si nápravu soudně. Byť Německá společnost argumentovala tím, že tento platební systém je umístěn v Německu, určen pouze, pro Německé obyvatele, prezentován pouze Německy, bez jakéhokoliv plánu expanze do Francie, bylo vydáno velmi neobvyklé rozhodnutí. Francouzský soud nakázal

⁸ TRONNER, Pavel. *Zrození internetu 1: Jak začalo budování sítě sítí*

⁹ POLČÁK, Radim. *Internet a proměny práva* s. 120.

¹⁰ tamtéž s. 104.

Německé společnosti nepoužívat ochrannou známku "payline" na Francouzském území a to včetně internetu. Soud takto rozhodl především proto, že místem, kde byla napáchána škoda, byla Francie, jelikož z jejího území se dalo k stránkám brokat.de dostat.

Oba soudní spory názorně poukazují na problém týkající se pohybu na internetu a následného konfliktu se zákony. První případ je o společnosti snažící se obejít zákon v jedné zemi způsobem, kdy svou činnost provádí z jiného státu. Druhý soudní spor pojednává o situaci, kdy firma chtěla pouze podnikat na vlastním území, ale firma z cizí země chtěla do tohoto podnikání zasahovat.

Oba případy se dají převést do extrémního příkladu. Představme si 2 hypotetické státy.

První stát by zaručoval svým občanům možnost neregulovaného chování na internetu. Zároveň by dokázal své občany chránit proti právním postihům jiných států.

Druhý stát by naopak měl zákony chování na internetu velmi striktní a dokázal by je vymáhat i mimo své státní území.

V liberálnější státu by došlo k nárůstu firem chránících se tak proti jiným, pro ně nevhodným právním prostředím (jako tomu je v případě nárůstu počtu loterijských společností na Maltě¹¹). Jelikož nebude v moci cizích států vymoci si svá práva mimo své hranice, budou moct tato porušení regulovat pouze vnitrostátními zákony. To může zahrnovat zákaz přístupu vlastním občanů k těmto zahraničním firmám skrze internet.

U striktně vedeného státu se naskýtají dvě možnosti. Tento stát, pokud by měl stabilní právní prostředí, by donutil ostatní státy přizpůsobit se jeho zákonům.

Pokud by naopak bylo právní prostředí nestálé (stále za předpokladu, že by bylo možné vymoci zákony a případně sankce v cizích zemích) nebyl by si žádný stát moci být jist tím, zda-li nějaký zákon neporušuje, či nebude porušovat v budoucnu.

Státní příslušnost vymahatelnosti práva

Výše zmíněné příklady poukazují na problém svrchovaností práva jednotlivých států. Tyto právní vztahy jsou většinou řešeny mezinárodními smlouvami a dohodami.

V tomto přístupu se dá hledat jistá paralela s mezinárodními vodami. Pokud se loď dostane mimo území nějakého státu, nemusí dodržovat všechny zákony, které na světě existují, neb takové jednání by bylo pro jakýkoliv pohyb v mezinárodních vodách, především obchodu, doslova likvidační.

V případě sporů v mezinárodních vodách dochází nejčastěji ke sporu dvou stran (vyjma specifických případů), neboť lodní právo se určuje dle toho, pod jakou vlajkou jsou lodě

---

¹¹ POLČÁK, Radim. *Internet a proměny práva* s. 120.

registrovány. Případné konflikty tedy mají přesně daný právní rámec. Problematika internetu je v tomto případě hned dvojitá, snadno může docházet ke kolizi se zákony mnoha států najednou. Pouhé vložení informace může porušovat právo ve státu, v němž byla na internet vložena, může poškozovat právo státu, kde je informace uložena na server a poté porušovat zákon v místě zobrazení uživatelem.

Jak určit rozhodné právo při překročení hranic nám udává Bernská úmluva. Přirozené právní vztahy poté bez snahy o získání nejlepších právních mantinelů vypadají následovně.

*Pokud například státní příslušník země A užije autorské dílo státního příslušníka země B v zemi C, řídí se tento konkrétní akt užití díla (například vypalování CD s hudbou) autorským zákonem země C a ne zákony země A či B.*¹²

V případě smluvního převodu autorského práva se mohou strany na rozhodném právu dohodnout (vyjma případů hrubého právního rozporu s některým právním systémem jedné zúčastněné strany).

Bernská úmluva dále říká, že v případě podání žaloby o náhradu škody je možno podat v zemi bydliště osoby porušující zákon.

Nejblíže kyberprostoru odpovídá problém satelitního vysílání. Signál vracející se od družice může pokrývat větší území, než jeden stát. V takovém případě o zákonnosti tohoto vysílání rozhoduje ten soud, z jehož země je signál vyslán.

Z těchto pravidel můžeme již určit většinu nejen autorskoprávních, ale i jiných sporů na internetu.

Internet jako stát

*Vzhledem k tomu, že se síťová informační infrastruktura začala původně vyvíjet ve Spojených státech amerických, přebírá celosvětová informační síť do značné míry tamější organizační modely. USA jsou přitom zemí, kde mají hluboké kořeny myšlenkové směry, jako liberalismus či dokonce libertariánství. Jednou ze základních myšlenek liberalismu je odstranění nejrůznějších forem regulace omezující jednotlivce v realizaci jejich záměrů a dosažení odpovídající prospěchu, ať už materiálního, či jiného.*¹³

Dříve zmíněný příklad s mezinárodními vodami se dá vztáhnout i na toto tvrzení. Podobně, jako je chování lodí v mezinárodních vodách regulováno pouze mezinárodními úmluvami starajících se jen o nezákladnější solidaritní na moři, můžeme k internetu přistupovat z hlediska pasažéra lodí, jako k teoretickému tržnímu prostředí se střetem poptávky a nabídky.

---

¹² ČERMÁK, Jiří. *Internet a autorské právo: otázka určení rozhodného práva a jiné autorskoprávní aspekty Internetu*. [cit. 2015-02-28]

¹³ POLČÁK, Radim. *Internet a proměny práva*. s. 95.

Ten ví, že tyto potenciálně kolizní situace musí být nějak řešeny, ale sám je řešit nemusí. Obstará je za něj samotná loď, v případě internetu počítačová síť. Jako pasažér tak není těmito dohodami nijak omezován a může převážet zboží, které je schopen dostat na palubu lodi.

Díky možnosti přístupu (teoreticky) jakéhokoliv jedince na světě nemůžeme z globálního hlediska mluvit o nějaké významné regulaci. Pokud existuje nějaká poptávka, existuje pro ni i nabídka.

S ohledem na problematiku vymáhání práva můžeme říct, že pokud jedinec neporušuje práva státu, v němž na internet přistoupil, má přístup k libovolným informacím a se stejnou svobodou je může do sítě vkládat. V opačném případě by byla nemožnost vést libovolné novinářské médium v elektronické podobě. Jak již bylo zmíněno dříve, takovýto projev by musel být v souladu s veškerými právními předpisy na světě, přesněji na jakémkoliv místě, kde by byly dostupné prostřednictvím internetu.¹⁴

Od tohoto názoru se také odvíjí tzv. pravidlo bezpečného přístavu. Pokud loď připluje do přístavu s nepovoleným nákladem, není obviněn celý přístav, ale odpovědní lidé na lodi.

V případě internetu aplikace tohoto pravidla znamená, že provozovatel stránek, nebo poskytovatel připojení není automaticky zodpovědný za neoprávněný čin jednotlivých uživatelů. Zodpovědnou osobou je ten, kdo nelegální krok učinil.

Pokud by byl majitel stránky zodpovědný za chování uživatelů, znamenalo by to nemožnost existence jakékoliv komunikace (ať již přímé, či uchované v komentářích). Zabránit teoretickému vzniku porušení autorských a jiných práv by znamenalo kontrolu a schvalování veškerého projevu uživatelů.

Stránky umožňující vkládání obsahu mívají často nutnou registraci, nebo vyžadují souhlas s podmínkami používání. Většinou bývá vyžadováno dodržování základního rámce slušného chování a prohlášení o dodržování zákonů uživateli země. Pokud uživatel tato pravidla nedodržuje, mohou nastat sankce v podobě snížení hodnocení tohoto uživatele, nebo jeho odpojení od služby. Hrozba tohoto trestu většinou stačí k morálnímu chování uživatelů.

V případě závažného porušení zákona odhaleného provozovatelem webu dochází zpravidla k předání případu státním orgánům. Tímto chováním si provozovatelé služeb mohou vybudovat reputaci.

Pravidlo bezpečného přístavu nemá neomezenou působnost, pokud jsou provozovatelé stránek upozorněni na porušení zákona, jsou nuceni tento stav napravit, nejčastěji smazáním závadného obsahu.

---

¹⁴ tamtéž s. 126.

Kdyby pravidlo bezpečného přístavu neexistovalo, musela by například stránka youtube.com zkontrolovat každé video na autorsky chráněný obsah před jeho nahráním. To by znamenalo 300 hodin videí každou minutu,¹⁵ plus veškeré komentáře. Byť se tato služba snaží porušování autorského práva mnoha způsoby předcházet, pokrýt všechny alternativy je nad lidské i technické možnosti.

Pravidlo bezpečného přístavu přispívá k maximalizaci snahy jednotlivých webů o vlastní užitečnost. V tomto globálním konkurenčním prostředí, kdy každý web se snaží pouze o svůj vlastní prospěch, lze mluvit o tom, co Adam Smith pojmenoval Neviditelná ruka trhu,¹⁶ tedy že snaha o vlastní úspěch vede k maximalizaci blahobytu napříč celou společností.

Samotné vymáhání práv na internetu se z dlouhodobého hlediska podobá vymáhání práv v cizím státu. Jedná-li se o produkt velmi žádaný, byl-li by v některých státech zrušen, může stále v ostatních státech vzniknout. Tak, jako státy nemohou zcela ovlivňovat politiku jiných zemí, nemohou si vyžádat úplnou kontrolu nad kyberprostorem.

Z toho důvodu se můžeme na kyberprostor dívat jako na samostatný liberálně smýšlející stát, jehož hranice sousedí se všemi státy světa.

Na snahu o regulaci internetu reagoval roku 1996 John Barlow sepsáním deklarace nezávislosti kyberprostoru.

Vás v zájmu budoucnosti vyzývám: Nechte nás být! Nejste mezi námi vítáni. Nemáte žádnou moc nad místy, kde přebýváme.

Nemáme vládu ani po žádné netoužíme. Mluvíme k Vám tedy z pozice autority ne větší, než jakou má sama Svoboda. Vyhláшуji, že globální společenství, jež budujeme, nezávisí na tyranii a zákazech, kterými jste nás svázali. Nemáte morální právo nás řídit a nemáte nástroje, kterých bychom se báli.¹⁷

Barlow v deklaraci mimo jiné mluví i o tom, že kyberprostor se s skutečnými problémy, které jej ohrožují, vypořádá sám a efektivněji, než by tomu bylo v případě zásahu jednotlivých vlád.

Porušování zákona v kyberprostoru

Pokud pomineme zmíněné problémy s jurisdikcí, kdy jedinec pomocí internetu překračuje, ať již úmyslně, či neúmyslně, hranice státu, a tedy vznikajícímu duálnímu vyšetřování v místě

---

¹⁵ Statistika. In: Youtube [online]. [cit. 2015-03-10].

¹⁶ SMITH, Adam. *Pojednání o podstatě a původu bohatství národů*.

¹⁷ BARLOW, John. A Declaration of the Independence of Cyberspace.

původu a dopadu škody, můžeme definovat obecné zločiny na internetu. Ty můžeme rozdělit na 3 obecné kategorie:

- úmysl ublížení na zdraví - změna alergenů v kartě pacienta; narušení infrastruktury, například vypnutí semaforů; neoprávněný rozkaz vojenským silám; vypnutí poplašného varovného systému při ohrožení; vypnutí kardiostimulátoru s připojením na internet¹⁸
- podvodné jednání - vydávání se za jinou, nebo neexistující firmu či osobu; snaha získání důvěry parazitováním na podobné firmě či osobě; získání důvěry citací neexistujících zdrojů či záměrné; zneužití osobních údajů, vyhrožování bombovými útoky
- finanční a jiné obohacení - prodávání neexistujícího výrobku, získání neoprávněných informací; krádež peněz ve virtuální podobě; koupě zboží na cizí jméno; neoprávněný fyzický, či virtuální přístup.

Analýza ministerstva vnitra¹⁹ sice udává bodů více, ale tento výčet, zobrazuje obecně možnou kriminalitu na internetu z hlediska přirozeného práva. Je pravděpodobné, že v praxi se budou různé kategorie prolínat. Podíváme-li se na tuto kriminalitu obecně, je třeba při hodnocení závažnosti zločinu rozlišovat mezi vědomým pokusem o spáchání zločinu a nevědomím porušením zákona. Pokud se jedinec (či skupina) specializuje na průnik do cizích počítačů bez vědomí majitelů se snahou získat informace, či je nějak pozměnit, a má k tomu uzpůsobený software i hardware, jedná se určitě o jiný zločin, než vstup do cizí interní sítě z důvodu jejího chybného zabezpečení, kdy náhodný návštěvník ani na nějaké překročení právní hranice upozorněn není.

Pouhé vlastnění technického vybavení, s nímž je možné provádět internetové zločiny snadněji, zločinem není (pochopitelně s výjimkou případu, kdy je toto zařízení v zákoně taxativně zakázané).

Dokonce je možné, že třetí osoba využije vzdáleného přístupu k vybavení bez vědomí majitele a to využije k páchaní trestné činnosti. Dojde-li k porušení zákona, je třeba důkladně dokázat skutečného aktéra a úmysl porušení zákona.

Co se týče autorsky chráněného obsahu, existují autoři, kteří se snaží šířit svá díla bez ohledu na hmotný zisk. Je-li uživateli nějaké dílo takto prezentováno, přestože skutečný autor má jiný názor, můžeme předpokládat ochranu uživatele dobrou vírou.

---

¹⁸ STORM, Darlene. Pacemaker hacker says worm could possibly 'commit mass murder'. [cit. 2015-02-20].

¹⁹ MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY. *Analýza současného stavu a trendů vývoje trestné činnosti na úseku informačních technologií a internetu včetně návrhu řešení.*

Materiálním příkladem dobré víry může být krádež hodinek. Pokud zloděj ukradne hodinky a poté je prodá třetí osobě. Tato osoba, nemá-li důvod podezřívát zloděje z nelegální činnosti, bude předpokládat koupi nelegálních výrobků. Je-li zločin následně odhalen, není nakupující obviněn z porušení zákona. V opačném případě by dopad takového přístupu byl ve své interpretaci katastrofální. Takový přístup by místo ochrany trestal oběti zločinů. V případě vědomí nakupujícího o nelegálním původu hodinek by se na něj již ochrana dobrou vůlí nevtažovala.²⁰

V případě zcizených hodinek mají poté jak okradený, tak nakupující právo na náležitou náhradu.

U hudebního klipu umístěného na internet s prohlášením o jeho volné šířitelnosti může být velmi obtížné dohledat autorovo skutečné prohlášení. Pokud si jedinec s autorem díla nepromluví osobně, nemá jistotu o reálnosti tohoto prohlášení. Jedinec sice může prohledat všechny možné zdroje, od sociálních sítí, až po oficiálně vypadající stránky hudebníka. Ale ani tehdy není snadné dohledat prohlášení ke každému hudebnímu klipu, potažmo písni. To je ztíženo faktem absence světově uznávaného registru volně šířitelných písní a pouze komerčně dostupných.

Vezmeme-li v úvahu počet možných uložených písní v přehrávači, trvalo by ověření každé skladby uživatelem neúměrně dlouhou dobu. Je mnohem snazší ověřit si společný zdroj skladeb a postupovat v souladu s dobrou vírou, než ověřovat každou jednu skladbu.

V případě komerčního užití je pak situace pochopitelně jiná, neboť z komerčního užití plyne finanční odměna, je tedy na uživatele vyvíjen větší požadavek na zodpovědnost.

Jaké jsou ovšem zločiny, které jsou páčány běžnými uživateli internetu? Pokud předpokládáme, že uživatel nemá v zájmu úmyslně poškozovat něčí zdraví, či se neoprávněně finančně obohatit.

Pod tento zločin spadá používání nelegálního softwaru, tedy získatelného pouze řádným zakoupením. V takovém případě uživatel nezískává přímo finance, ale nemusí platit za licenci, tedy je uživatel bohatší o peníze, o které nepřišel. Zde se dá mluvit o finančním obohacení, nebo finanční úlevě. V obou případech má po skončení takového aktu jednání uživatel více peněz, než by měl mít po získání softwaru legální cestou.

Dalším velice snadno dosažitelným porušením zákona je porušení autorských práv publikací nějakého článku, videa, zvukového záznamu, obrázku aj. bez vědomí autora. Tohoto jednání se může stejně snadno dopustit dospělý, jako nezletilý.

---

²⁰ ZAJÍC, Jaromír. *Princip ochrany dobré víry v českém soukromém právu* [cit. 2015-03-10].

Zde může vzniknout zajímavý právní spor, pokud nezletilý, tedy ze zákona ČR trestně neodpovědný, v dobré víře stáhne placený software, je otázkou, zda-li vznikla nějaká škoda. Pokud by tento "pirát" byl pod dozorem zákonných zástupců, existuje možnost, že by se tohoto jednání buďto vůbec nedopustil, nebo by byl schopen najít legální alternativu (existuje-li).

Pokud by se zákonný zástupce pokusil nezletilému zcela zabránit porušovat právo, znamenalo by to zakázat internet zcela, nebo na něm kontrolovat všechny jeho činnosti. V případě volby *rodičovského zámku* je otázkou, zda-li by bylo možné skloubit efektivní zákaz nežádoucích stránek s užitečností povoleného internetu. V obou případech je překážkou internet sám. Množství přístupů zdarma činí pokus o absolutní kontrolu nezletilého v konečném důsledku neefektivní.

Pokud by bylo dodržování práva v kyberprostoru dodržováno striktně, bylo přísné a zákonný zástupce by byl plně odpovědný za své děti a svěřence, mohla by pouhá výuka informatiky na škole snadno skončit soudním procesem. Pokud by naopak takové jednání bylo u dětí plně tolerováno, bylo by z hlediska drobných přečinů značně ztíženo vymáhání práva u jakékoliv domácnosti s dítětem.

Pravidlo bezpečného přístavu a dobré vůle tedy chrání před příliš horlivým prosazováním práva. Kdyby tyto právní principy neexistovaly, bylo by pouhé navštívení současného internetu téměř jisté porušení zákona.

Krádež jako zisk

Jedním z důvodů nelegálního stahování softwaru bývá jeho vysoká cena. Pokud potřebuje potenciální zákazník získat placený software za nějž nehodlá utratit peníze, znamená takové jednání pro majitele softwaru ztrátu?

Jednoduchou logickou úvahou dojdeme k odpovědi, že ano. Pokud prodejce oblečení má na skladě 10 kabátů a místo prodeje mu budou všechny zcizeny, bude jeho zisk o těchto 10 kusů zboží snížen.

Obchodník je ovšem limitován rozměrností svého zboží. Má-li sklad, vejde se do něj jen omezený počet kusů zboží. Pokud o ně přijde zcizením, či prodejem, musí sklad znovu zaplnit, což si žádá čas a energii.

U virtuálního zboží v případě krádeže není prodávající ochuzen o množství zboží, které je schopen prodat. Dokonce se nemusí jednat o ztrátu, pokud si zákazník nejprve software osahá a teprve poté se rozhodne si jej pořídit.

*V některých takových případech může paradoxně docílit zisku jak výrobce dotyčného softwaru tak ten, kdo program nelegálně užívá. Např. jestliže pedagogové na vysoké škole neoprávněně nainstalují nějaký software za účelem výuky, dělají tím příslušnému softwaru značnou reklamu, studenti se s ním naučí pracovat a oblíbí si ho, po odchodu z fakulty a nástupu do zaměstnání se snaží, aby podnik, do kterého nastoupili, zakoupil a užíval spíše software jim už známý než neznámý apod.*²¹

Podobnou tendenci můžeme vysledovat i u jiného placeného obsahu. Jak v rozhovoru na kanále OpenRightsGroup prohlásil spisovatel Neil Gaiman, zprvu byl z internetu velmi rozpačitý, jelikož lidé na něj bez jeho svolení nahrávali jeho díla. Po čase ale dospěl k jinému názoru, v zemích, v nichž byl stahován, byla jeho díla více prodávána. Proto se rozhodl udělat pokus. Přesvědčil vydavatele, aby umístil tou dobou dobře prodávající se knihu Američtí bohové (American Gods) na měsíc na web. Místo snížení prodeje jeho tvorby se v nezávislých knihkupectví dostavil nárůst o 300%.²²

*At' už tomu říkáte pirátství, digitální krádež, nelegální stahování nebo neoprávněný streaming, jedná se o krádež tvůrčí práce druhých. Skutečnými oběťmi jsou 2,4 miliony Američanů pracujících ve filmovém a televizním průmyslu a miliony dalších pracovníků ve Spojených státech i v zahraničí, jejichž živobytí závisí na tvorbě, prodeji a distribuci děl chráněných autorským právem.*²³

Studie se zabývala mírou porušování autorského obsahu na Internetu. Dle jejího vyjádření tvořilo 23,8% celosvětového internetu právě pirátství, což značně poškozovalo například filmový průmysl. Pokud by byl předpoklad pravdivý, tedy že zvyšující se pirátství snižuje výnosy filmového průmyslu, dal by se tento trend snadno vysledovat v dlouhodobých statistikách.

Z údajů Českého statistického úřadu můžeme vidět (Graf 1) téměř neměnný stav návštěvnosti kin od roku 1995, kdy drobné výkyvy můžeme přisuzovat drobným sezónním výkyvům. V grafu není ani vidět nějaký výrazný propad po roce 2008, kdy svět zasáhla finanční krize. Dokonce je možno vyzorovat od roku 1995 malou vzrůstající tendenci.

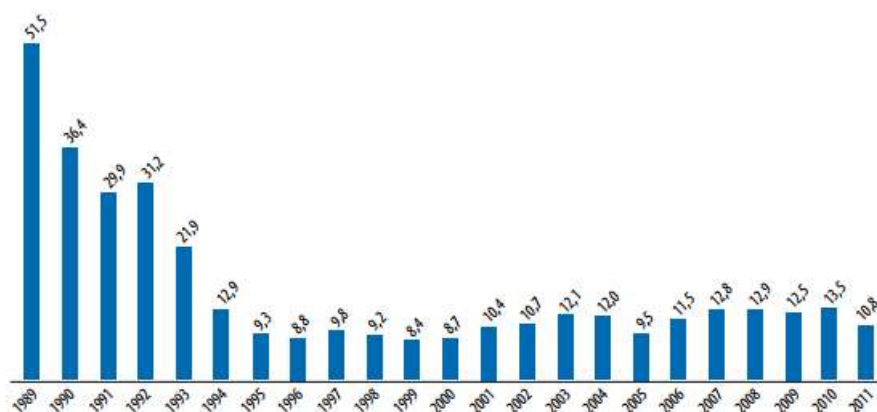
---

²¹ MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY. *Analýza současného stavu a trendů vývoje trestné činnosti na úseku informačních technologií a internetu včetně návrhu řešení.*

²² OPENRIGHTSGROUP, Gaiman on Copyright Piracy and the Web In: Youtube [online]. [cit. 2014-12-02].

²³ FILMYNEJSOUZADARMO. *Tisková zpráva MPAA, Washington, 31. ledna 2011.* [cit. 2015-03-11].

NÁVŠTĚVNOST (MIL.) / 1989–2011 | ADMISSIONS (MIL.) / 1989–2011

Graf 1 - Návštěvnost českých kin v letech 1989-2011²⁴

Údaje před rokem 1995 mohou být velmi vysoké z mnoha důvodů. Euforií po vzniku samostatné České republiky, výrazně nižší cenou lístků do kina (průměrná cena lístku roku 1995 byla 30 Korun), ochabujícím zájmem o toto médium, inflací i jinými hospodářskými souvislostmi. Spojitost s rozšířením internetu být může, nicméně údaje ČSÚ (Český statistický úřad) o počtu domácností s vysokorychlostním internetovým připojením je vedena až od roku 2005. Pro důvěryhodnější posouzení přímé souvislosti by bylo třeba vypracovat více studií.

Údaje z analýzy návštěvnosti kin navíc ukazují, že sestupná tendence před rokem 1995 trvá již od 60. let.²⁵

Hodnota nahrávacího průmyslu stoupla ze 132 miliard dolarů (2005) na 168 miliard dolarů (2010)

Podíl umělců v případě hudby stoupl o 16% na 16.7 miliardy dolarů.

Příjmy z filmů v kinech stouply z 25.5 miliardy dolarů (2006) na 31.8 miliardy (2010).

Příjmy knižních vydavatelů stouply z 26.5 miliardy (2008) na 28 miliard dolarů (2010).

Výdaje na zábavu coby podíl z příjmů stouply od 15% mezi rokem 2000 a 2008.

Zaměstnanost v zábavním průmyslu vzrostla 20% v tom samém období.

Zábavní průmysl jako takový vzrostl 66% mezi rok 1998 až 2010.

Herní průmysl od roku 2000 (20 miliard) vzrostl na 80 miliard dolarů (odhad pro 2012).²⁶

²⁴ MINISTERSTVO KULTURY ČESKÉ REPUBLIKY. *Zpráva o české kinematografii 2011*. s. 4

²⁵ RAITORALOVÁ, Olga. *ANALÝZA NÁVŠTĚVNOSTI ČESKÝCH KIN VÝVOJ A PROGNÓZA*. s. 28-29

Kromě filmů a hudby se hodně řeší počítačové hry. Ty mají ze své podstaty ke kyberprostoru blíže, než knihy, nebo filmy. Navíc nejsou tak neměnné. Hra vydaná v roce 2000 nemusí být stejná v roce 2002 díky různým patchům, vylepšením, rozšířením... má-li tedy zákazník neoriginální verzi, může být o tento servis ochuzen. Dále se může jednat o hru s online prvky, kdy si hra nejprve ověří svou legálnost přes internet a teprve poté odemkne uživateli některé možnosti hry. Již jen pouhé spuštění staženého filmu a hry je co do náročnosti rozdílné.

Ani v herním průmyslu nepanuje na pirátství stejný názor. Od negativního přístupu k pirátům, až téměř po podporu, kdy je volné stažení hry z datových úložišť bráno více než cokoli jiného jako reklama. Zářným příkladem takového přístupu je hra Game Dev Tycoon. Sami vývojáři v den vydání hry umístili na torrenty (způsob sdílení souborů pomocí peer to peer) cracklou verzi hry. Herní koncept je, že hráč hraje za vývojáře her a snaží se co nejvíce vydělat, v cracklé verzi hry byl ovšem přidán jeden prvek. Po čase začala obtížnost narůstat díky pirátům stahujících hru místo nákupu, což v této hře téměř nevyhnutelně vedlo k bankrotu. Tento svérázný krok hře udělal ohromnou reklamu, z níž poté profitovala.²⁷

Možnosti ochrany autorského práva

Výše zmíněné příklady poukazují především na složité důkazní břemeno státní správou jak ve vnitrostátním, tak mezinárodním měřítku. Zároveň na skutečnost, že samotné pirátství v kyberprostoru neznamena automaticky ztrátu.

Vyjma případu s hrou Game Dev Tycoon měly všechny uvedené případy a příklady ochrany práva autora společné to, že byly vymáhány nějakou vyšší mocí. Správcem webu, státem, mezinárodními úmluvami. Jaké jsou ale možné ochrany autorského práva například u filmového průmyslu?

Myšlenkový experiment může napovědět, jaké jsou možnosti ochrany autorů v době internetu.

První možnost je zcela zjevná a vychází z logiky "stažené autorské dílo = krádež." Tou je veškerá snaha o zablokování šíření videa na všech možných webech. Upozornit na porušování zákona a v případě laxního přístupu stránek odmítající na porušování zákona reagovat podstoupit právní kroky. Velké množství webů v případě zjištění nelegálního obsahu

---

²⁶ DOČEKAL Daniel. *Pirátství poškozuje vydavatele? Kdepak, hudební, filmový i knižní průmysl stále roste a roste a ... roste.* [cit. 2015-03-12].

²⁷ KLUG, Patrick. What happens when pirates play a game development simulator and then go bankrupt because of piracy?. [cit. 2015-03-11].

zareaguje smazáním obsahu, či vyzváním uživatele k jeho smazání a následným zásahem proti protiprávnímu jednání. Jednal by-li správce webu opakovaně velmi laxně, soud by mohl dospět i k zablokování stránky.

Hranice illegality

Pokud by autor sám, či prostřednictvím nějakého sdružení, jednal s provozovateli stránek určených k snadnému sdílení chráněného obsahu, mohl by dojít k dohodě, že jednou zakázaný soubor si server zapamatuje a jakýkoliv totožný, anebo velmi podobný soubor již nahrát neumožní. Velmi podobný může být například film, jenž nemá titulky, má přidané titulky pro neslyšící, má jinou kvalitu aj.

To by ovšem v případě nově vydaných filmů na autora kladlo velké nároky, kdy by v případě snahy o zamezení šíření svého díla musel své dílo poslat všem webům, s nimiž má dohodu.

Server youtube.com podobný přístup k chráněným dílům umožňuje, uživatelé k tomuto problému přistoupili tak, že video převrátili po vodorovné ose. Systém pomocí své šablony nové video nepoznal. Tato obcházení pravidel nemohou být vrstvena do nekonečna. Po přílišném zásahu do obrazu by divák z vizuální stránky díla mnoho neměl. U akustické části díla (bavíme-li se o hudbě a nebo videu) by zásahy způsobily pro posluchače ještě menší komfort. Tedy stačí jednoduchý postup, objeví-li se díra v zabezpečení, opravit ji (k filtru obrazu přidat i jeho vertikální převrácení atd.).

U tohoto filtru může nastat zajímavá situace. Pokud by bylo zabraňováno zobrazení chráněného obsahu vztaheno na jakoukoliv část této šablony, pak by sám autor měl u filmového díla obtíže sdílet na svůj výtvar reklamy (jmenovitě filmové a herní trailery).

Pokud se ovšem tyto části povolí, umožní to uživatelům, když ne sdílet celé filmy, tak různé sestřihy. Například sdílet celé video v mnoha menších částech. Opět může přijít záplata filtru ve formě hledání nikoli částí díla, ale souvislých částí, včetně přímých odkazů na další části.

Tímto způsobem se dá zamezit nelegálnímu šíření filmů na jakékoliv stránce ochotné spolupracovat. Ovšem pouze u serverů umožňující okamžité zobrazení nahraného souboru.

U datových úložišť nejsou data tak zjevná, jako v případě youtube.com a podobných služeb. Je-li možno soubor zobrazit pouze po stažení, jedná se o situaci o něco obtížnější. Krom sdílení chráněného obsahu může být libovolný obsah šifrovaný, nebo osobní povahy. Proto není snadné dílo nelegální povahy vždy na první pohled poznat. Zvláště, pokud autor používá úložiště, jako online dostupný disk, nebo místo flash disku. Data mohou být

šifrována, nebo sdělena pomocí jiných metod (kód skrytý v obrázku, morseovka v matematické rovnici aj.)

Zařizovatel služby při nejlepší vůli a výpočetní kapacitě není schopen rozeznat všechny možné případy uloženého protizákonného díla, pouze část těch, jež nejsou zašifrovaná.

Poslední překážkou jsou komunikační média. Pokud spolu uživatelé vedou soukromí rozhovor o nejnovějším filmu, dá se předpokládat, že vyzradí některé jeho části. Kdy by takovéto jednání mělo začít být nelegální? Pokud oba film viděli legálně? Pokud pouze jeden z účastníků viděl film? Pouze jeden z účastníků viděl film legálně? Pokud si převypráví celý film slovo od slova v průběhu jednoho dne, či půl roku?

Budou-li však uživatelé parafrázovat, vynechávat písmena, používat synonyma... jediný způsob rozkrytí porušování zákona by byl extrémně složitý dešifrovací algoritmus, anebo lidský element.

Představme si situaci, kdy i v těchto komunikačních kanálech funguje stejný filtr, jako v případě datových úložišť. Bude-li jeden z uživatelů chtít říci nějakou informaci, či poslat soubor, bude tato zpráva nejprve přečtena systémem a v případě nenalezení závadného obsahu odeslána dál.

Nebude tedy možné posílat sáhodlouhé citace z knih, krom těch, které jsou uznány jako volně šířitelné. Co se stane, pokud povolíme lékařům výjimku posílat knihy s lékařskou tematikou z důvodu snadnější péče o pacienty? Budou si moct lékaři posílat třeba knihu o motýlech? Co pokud byl pacient otráven neobvyklým jedovatým motýlem a kniha o něm obsahuje informace? Bylo řečeno, že je možné posílat knihy právě kvůli ochraně pacientů. Stejně se dá argumentovat u obvyklejšího případu, kniha o zbraních popisující neobvyklejší střelivo může zvýšit šanci na záchranu postřeleného pacienta.

Další extrémní případ by byl u porušení obchodní značky. Opět použiji příklad s ochrannou známkou Payline. Francouzské firmě vadilo používání značky v cizí zemi. Co ovšem, kdyby nějaká firma či umělec používal následující číselný a znakový řetězec?

80658976737869 nebo 5041594C494E45

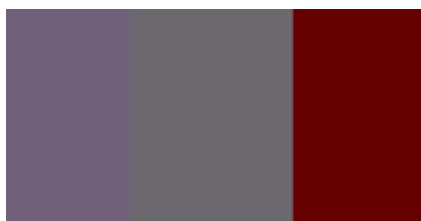
A nebo by byly následující obrázky, či tyto segmenty uvnitř většího díla považovány za nelegální?

Obrázek 2 - PAYLINE převedeno na barvy

Obrázek 3 - PAYLINE převedeno na barvy s číselným vyjádřením neúplné informace

Obrázek 4 - payline převedeno na barvy²⁸

Skrze základní šifrování znaků je možno slovo Payline převést skrze ASCII kód na jeho číselnou hodnotu. Číslo 80658976737869 odpovídá decimálnímu zápisu a číslo 5041594C494E45 hexadecimálnímu (obrázek 2 a 3, v případě využití malých písmen odpovídají barvy obrázku 4).

Abecedně by pak tato hodnota (anglická abeceda) odpovídala číslu 16012512091405, čemuž odpovídají sice velmi tmavé barvy, stále se jedná o možný a velmi snadno zašifrovatelný i odhalitelný způsob zápisu. V tomto případě se dá o záměrnosti šifrování nepochybovat, v globálním měřítku může dojít k omylu mnohem snadněji.

Měl by tedy systém pro ochranu autorského obsahu prohledávat i všechny možné druhy zápisu pro všechny chráněné druhy děl? A pokud ano, pokud by tato čísla a barvy začaly být nelegální, co kdyby se od nich odečetla konstanta, nebo se provedla jiná snadná matematická operace?

V případě extrémní snahy o zamezení nelegálního šíření autorsky chráněného obsahu může dojít k velmi snadné kolizi technického řešení.

Vytvoření dokonalého systému zabraňujícímu porušování práva autorů by mělo tedy velmi obtížný úkol, jak docílit vyvážené hranice mezi soukromím a pochopením sdílené informace. Hranice případného porušení zákona se od nezávazné konverzace může lišit ve velmi jemných odstínech barev.

---

²⁸ Obrázky 3, 4 a 5 jsou mým dílem. Barevně neodpovídají zcela číselnému předpisu, neboť se barvy při převodu mezi programy o pár čísel posunuly. Získat správné barvy při tisku a zpětné interpretaci do číselného kódu je obtížné, v případě barev zapsaných elektronicky tento problém šifrování odpadá.

Lepší službou k ochraně práva

Druhý způsob, jak mohou autoři chránit své zisky, krom výše zmíněných velmi obtížně definovatelných a striktních podmínek, je nabídnout lepší alternativu, než jsou stávající podmínky.

DVD nabízela větší paměť, menší velikost, lepší životnost a více funkcí, než VHS. Není proto překvapující, že se prodej VHS na úkor DVD snížil. Lepší technologie vytlačila zastaralejší médium.

Této změně se prodejci dokázali přizpůsobit prodejem více žádaného média. Pokud by někteří filmoví distributoři stále lpěli na starých VHS a nedokázali se novému trendu přizpůsobit, byl by jejich zisk značně snížen.

Případ přehnané ochrany neefektivních ekonomických odvětví prezentoval Frédéric Bastiat ve své satirické petici výrobců svíček, voskovic, lamp, svícnů, luceren, kratiknotů a zhášedel, dále pak výrobců loje, oleje, pryskyřice, alkoholu a všeobecně všeho, co se týká osvětlení:

Žádáme vás, abyste ve své laskavosti přijali zákon, jenž nařídí bezpodmínečné zazdění všech oken, vikýřů, světlíků, větráků, špehýrek a kukátek, zavření a zatlučení všech vnějších i vnitřních okenic, jakož i zatažení všech závěsů, záclon, opon a rolet jedním slovem naprosté zahlazení všech otvorů, děr, štěrbin, trhlin, prasklin a spár, jimiž si sluneční světlo zvyklo bezohledně pronikat do našich domů, což nesmírně poškozuje naše krásné a počestné odvětví, o kterém můžeme s hrdostí říci, že poskytlo pracovní místa dělníkům v celé naší zemi, od níž by bylo hrubým nevděkem, kdyby se teď nepostavila na naši stranu v tom úžasně nerovném boji, který musíme každý den vést.²⁹

V této své tezi se Bastiat snaží poukázat na problém způsobený ochranou nějakého odvětví před konkurencí v podobě cenově dostupnějších alternativ. V tomto případě všeobecnému odvětví týkajícího se osvětlení konkurujícímu ve dne Slunci. Pokud by byla zmíněná opatření zavedena, zisk výrobců svíček by značně vzrostl. Přesto i v prostředí takto silné "konkurence" si výrobci svíček mohou vybudovat své živobytí při volbě vhodné obchodní strategie.

Jako Slunce v Bastiatově petici, internet v dnešní době svou snadnou dostupností konkuruje nepřizpůsobivým obchodním modelům.

Uvedu příklad možného obchodního modelu u filmu. V Hollywoodu je natočen film a vydán pouze v USA. Teprve po nějaké době je možné jej distribuovat ve zbytku světa. Anglicky mluvící země mohou tedy film vysílat ihned, cizojazyčné země musí pro diváky film teprve lokalizovat do příslušného jazyka.

---

²⁹ BASTIAT, Frédéric. Petice výrobců svíček, svícnů, voskovic, lamp, lustrů, svítlen, kandelábrů, kratiknotů, zhasínadel, jakož i výrobců loje, oleje, pryskyřic, alkoholu a obecně všeho, co souvisí s osvětlením.

Přesto reklama na film je celosvětově dostupná ve stejný čas.

Navíc film na DVD obsahuje kromě bonusů k samotnému dílu také spoustu reklam, které je zákazník nucen shlédnout. Ne vždy je možné všechny reklamy přeskochit. Zákaznický komfort tak značně klesá, nejen, že na možnost shlédnout film musel divák čekat velmi dlouho, ale i samotné shlédnutí filmu podléhá dalším omezením.

Pokud film před jeho oficiální distribucí v zemi diváka pronikne na internet, může divák obchodní omezení jednoduše obejít a dostat se k filmu dříve, než je dílo legálně k dostání. Chce-li divák počkat až na legální možnost shlédnutí filmu, vystavuje se nebezpečí odhalení informací o filmu, které mohou zážitek z jeho sledování značně oslabit. Sdílení názorů na film přes sociální sítě, recenzentské články aj. Chce-li se divák těmto možným nevyžádaným informacím vyhnout, buďto se nesmí zdržovat v místech, kde hrozí prozrazení části díla, nebo zamezit tomu, aby tyto informace měly pro diváka negativní účinek.

S podobným problémem se potýkaly i herní společnosti. V rozhovoru o pirátství prohlásil Gabe Newell, zakladatel herní společnosti Valve, že pirátství (míněno nelegálním stahováním) nikdy nebylo na žebříčku vysokých priorit jeho společnosti. Jako příklad uvádí, že přístup společnosti USA k ruskému trhu byl na základě dlouhodobých zkušeností považován z hlediska pirátství za nevýhodný. Jakmile začali být hry lokalizovány do ruského jazyka, problém s pirátstvím téměř vymizel.³⁰

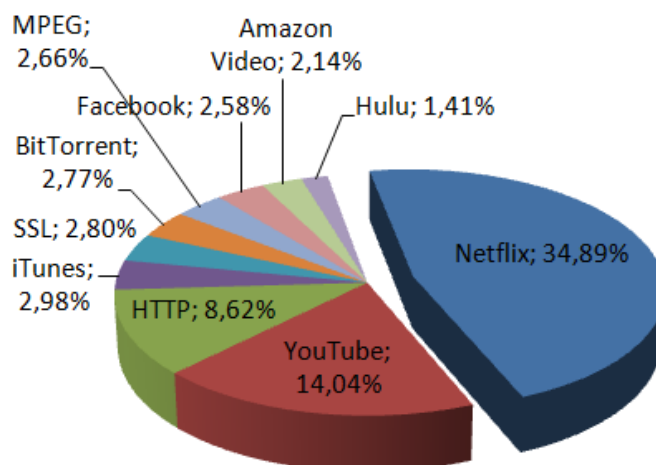
Společnost Valve přišla také s prodejním modelem přes platformu Steam. Programy, včetně her, se dosud prodávaly na hmotných nosičích. Ztráta digitálního nosiče tedy znamenala ztrátu programu samotného. U platformy Steam bylo umožněno prodávat zákazníkům digitální kopie, čímž se zvedl uživatelský komfort. Pokud si uživatel hru koupil, stal se tak jejím legálním vlastníkem do konce života. Dokonce v případě převedení účtu na jinou osobu (což znamená pouze sdělení přihlašovacího jména a hesla) se vlastníkem zakoupených her mohou stát celé generace. Další výhodnost tohoto způsobu distribuce pro zákazníka je dostupnost. Zákazník již není nucen dojet do obchodu, vybrat si titul z nabízených a ten si donést domů. Zákazník může velmi snadno celý nákup realizovat z domova. Je-li nejbližší obchod zákazníka 100 metrů, nebo 20 km od jeho domova, je tento komfort velmi relevantním činitelem.

Stejný přístup lze vysledovat u filmů. Vydání a internetová distribuce by mohla stejným způsobem, jako Steam podpořil herní průmysl, podpořit průmysl filmový. Na tomto principu funguje mimo jiné služba netflix.com. Ta ovšem nefunguje celosvětově (minimálně zatím).

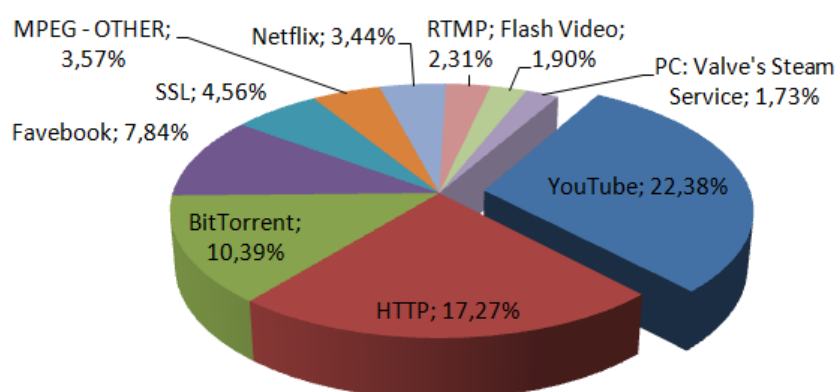
---

³⁰ Gabe Newell, *Good Game Interview with Gabe Newell Part 2*. Interview In: NOTBAJOORJUNGLIST. Youtube [cit. 20. 2. 2014].

Statistika pořizená společností Sandvine ukazuje na grafech 2 a 3 vytíženost internetu v době špičky (cca od 19:00 do 21:00).

Graf 2 - vytíženost internetu, údaje pro USA a Kanadu

Graf 3 - vytíženost internetu, údaje pro Evropu³¹

Z grafů je vidět, že v případě dostupnosti legální alternativy poskytující stejný komfort, jako nelegální získávání dat, je ochota zákazníků platit relativně vysoká. Dokonce i v Evropě, kde tato služba doposud není oficiálně realizována, má podíl 3,44%, což v celkovém grafu není mnoho, nicméně pohled vůči sociální síti Facebook, kdy největší sociální síť na světě vytěžuje internet *pouhým* 2,3 násobkem vůči Netflixu, značí relativně velkou ochotu se k legální alternativě dostat.

Důležitým rozhodovacím prvkem zákazníka při autorského díla může být tolik diskutovaný zisk autora. Při distribuci skrze obchodní síť je nutno financovat všechny články distribučního řetězce, od tvorby samotného audiovizuálního nosiče, po jeho dovoz

³¹ Údaje pro grafy 2 a 3 dostupné z:
ČÍŽEK, Jakub. Čím večer vytěžíme internet? V USA Netflixem, v Evropě warezem [cit. 2015-03-11].

do obchodů. Při distribuci online mnoho těchto článků distribučního řetězce odpadá, dílo může být pro zákazníka levnější a pro umělce výnosnější. Služba Megabox.com (odnož megauploadu, více níže) měla v plánu nabízet hudebním umělcům příjem až 90% ze zisku.

Motivace přímo podporovat své oblíbené umělce je u zákazníků důležitým motivačním prvkem.

Rozmach takovéto distribuce by mělo za následek úbytek zisku nahrávacích společností profitující z vytvoření cesty od umělce, až k zákazníkovi skrze kamenné obchody.

Tak, jako Slunce ohrožuje v Bastiatově tezi výnosy výrobců svíček, by mohl obchodní model umožňující přímý prodej zákazníkům ohrozit zisky distributorských společností.

Vhodný model

Výše zmíněné příklady tedy ukazují 2 možné přístupy k boji s porušováním autorských práv. Vytvoření nějakého filtru, který zvládne regulovat přesně dle definovaných mantinelů porušování zákona stojí krom problému realizovatelnosti před problémem v samotném jeho definování.

O spoustě humanitních, respektive uměleckých výtvorů tedy nejsme a nebudeme schopní s jistotou prohlásit, zda mají informační nebo dezinformační charakter, neboť to, co se dnes zdá být pro člověka nebo společnost dobré, může být zanedlouho na základě momentální (nikdy však úplné) zkušenosti naopak zavrženo jako nefunkční.³²

Ze stejného důvodu samotné definování striktních mantinelů, zvláště v globálním měřítku, stojí před problematikou, kterou si tvůrci těchto omezení ani nemohou být vědomi. Podíváme-li se na celý problém čistě z ekonomického hlediska, můžeme použít argumentaci Lafferovu křivkou zobrazenou na obrázku 5.

³² POLČÁK, Radim. *Internet a proměny práva*. s. 25

³³ Finance-management, *Lafferova křivka*. [cit. 2015-02-28].

Ta mluví o výnosu státu a daňovém zatížení. Je-li daňové zatížení nulové, příjem státu je nulový. V případě 100% daňového zatížení se nevyplatí podnikatelům vyvíjet jakoukoliv činnost. Největší příjem státu je mezi těmito extrémy.

Prohibitivní zóna v grafu znázorňuje daňové zatížení, při němž většina lidí začíná buďto snižovat svou ekonomickou aktivitu, nebo obcházet zákony ve snaze obejít daňové zatížení.

Jelikož daň je pro obchodníka překážkou, snižuje jeho příjem o hodnotu, kterou by jinak mohl ve svém podnikání využít, jsou mantinely omezující úplnou svobodu projevu velmi podobným příkladem.

Převedeno na problém ochrany autorských zákonů, absolutní vymáhání autorských práv by způsobilo takové omezení svobodného internetu, že by se celý jeho přínos mohl velmi snížit. Místo daňového výnosu na obrázku 5 bychom mohli uvažovat o informační hodnotě, o daňové sazbě, jako o právních mantinelech omezující informační tok sítí a Lafferův bod by poté představoval maximální informační výnosnost.

Historické a ekonomické zkušenosti v případě svobodné ekonomiky ukazují, jak jsou státní regulace nežádoucí.

Když předpokládáme, že regulace bude uvalena v mezinárodním rozsahu, znamená to, že bude omezena celková světová výroba. Světoví spotřebitelé budou moci užívat méně některého druhu výrobku, který mohli dříve užívat bez omezení. Svět bude právě o tolik chudší. Protože spotřebitelé jsou nuceni platit za tento výrobek vyšší ceny, než by platili bez regulace, zbývá jim méně peněz na koupi jiných výrobků.³⁴

Jelikož autorská práva přesahují svým konceptem do mnoha ekonomických i osobních oblastí, mohla by přílišná regulace mít značně negativní dopad pro všechny zúčastněné strany.

Pokud by nebylo zavedeno extrémní opatření, ale pouze s určitou silou působnosti, co nejlíže Lafferovu bodu, byly by jeho efektivita maximalizována.

Takový přístup vyžaduje krom státního zásahu také přístup samotných autorů a distributorů. Státní a mezinárodní regulace mohou k ochraně jak přispět, tak celé situaci velmi uškodit.

---

³⁴ HAZLITT, Henry. *Ekonomie v jedné lekci*. s. 87.

COICA alias SOPA a PIPA

Zákony SOPA (Stop Online Piracy Act) a PIPA (Preventing Real Online Threats to Economic Creativity and Theft of Intellectual Property Act) jsou návrhy Amerických zákonů cílící na ochranu autorských práv a jejich vymáhání. O jejich existenci se valná část veřejnosti dozvěděla 17. ledna 2012 prostřednictvím stránek www.wikipedia.org. Tento zákon byl sněmovně předložen 26. října 2011 a časem získal značnou pozornost.

Původně se zákon jmenoval COICA (Combating Online Infringement and Counterfeits Act), a byl představen 20. září 2010.

O jeho historii mluví ve své přednášce Aaron Swartz, jenž se nakonec zasadil o boj proti těmto zákonům.

Zákon představený 20. září měl naplánováno hlasování v kongresu na datum 23. září stejného roku, tedy pouhé 3 dny po jeho představení. Aaron dále kritizuje, že hlasování se účastnili především lidé, kteří se pod tento zákon podepsali již před jeho představením. Oproti běžnému několikaměsíčnímu debatování o zákonu se jedná o nestandardní postup. A to i přesto, že existovaly rozpory o tomto zákonu, shodli se senátoři na hlasování a zákon schválili.

Přestože se Swartz snažil kontaktovat média a jeho iniciativou vznikla petice snažící se získat co nejvíce podpisů ve velmi krátkém čase, zákon přes obavy kongresmanů jednohlasně prošel s tím, že "celý proces se musel hýbat a případné problémy se dořeší později."³⁵

Senátor Ron Wyden, demokrat z Oregonu, k tomuto zákonu řekl, že jej nebude podporovat, byť porušování autorských práv považuje za problém.³⁶ Tato slova nakonec způsobila pozdržení celého zákona do konce zasedání kongresu.

Když zákon znovu přišel k projednávání, měl již nové jméno, konkrétně SOPA a PIPA, pod nímž se staly veřejnosti známější.

Zprvu jednohlasná podpora se začala vytrácet, až byl nakonec zákon smeten ze stolu.

Slovy Aarona Swartze: Lidé povstali a donutili Washington změnit názor, nikoli tisk, který odmítl o celé situaci informovat z důvodu lobování jejich mateřské společnosti pro tento zákon, nikoli politici, nikoli společnosti, ale lidé.³⁷

Aaron Swartz se stal díky svému boji proti zákonům SOPA a PIPA ikonickou tváří boje proti těmto zákonům. V boji ale nebyl zdaleka sám.

---

³⁵ SWARTZ Aaron: *Aaron Swartz keynote - "How we stopped SOPA"* In: F2C2012 Youtube [cit. 2014-3-03].

³⁶ Pirátské noviny, *Den, kdy Spojené státy americké ukradly Internet* [cit. 2015-03-11].

³⁷ Totožné s bodem 35

Z velkých společností zapojených do protestů můžeme jmenovat Google.com, Reddit.com, Archive.org, Mozilla.org, Tumblr.com, WordPress.org nebo české stránky Pirati.cz, Greenpeace a další. Stránka www.sopastrike.com ukazuje přes dalších 160 účastníků protestu.

Jelikož dohoda ACTA má velmi podobnou působnost, jako právě SOPA a PIPA, rozsáhlejší informace o jejich účincích a dopadech zmíním až u této dohody. Rozdíl mezi těmito zákony je především v oblasti působnosti, kdy SOPA a PIPA jsou zákony pouze USA, kdežto ACTA je mezinárodní dohodou. Přesto mohly SOPA i PIPA ovlivnit celosvětové vzezení internetu.

Jen stručný výťah z názoru Geoff Brigham z Wikimedia Foundation ukazuje nebezpečnost těchto zákonů.

Libovolná část webu by mohla být nahlášena federálním soudem USA, a dokud by nebyla odstraněna závadná část, včetně veškerých odkazů na ni, trvaly by proti webu sankce. Těmi bylo zablokování příslušné DNS adresy (doménové jméno). To by pro americkou Wikipedii mohlo být snadno likvidační.

Majitel autorských práv by navíc mohl požádat o ukončení spolupráce provozovatelů reklamy na tomto webu bez oznamovací povinnosti.

V případě zahraničních webů by byl odkaz na ně z USA nepřístupný a využívání finančních služeb, jako PayPal aj. zablokovány. Zahraniční subjekty by se tomuto opatření dokonce nemohly bránit, jelikož by se jednalo o opatření nikoli proti osobě, ale proti věci.

Samotný postih blokace DNS se dá velmi snadno obejít skrze znalost skutečné IP adresy, využití jiných DNS serverů a nebo pomocí programů schopných tuto obranu obejít (Mozilla Corporation takový add-on před konečným hlasováním o zákonech SOPA a PIPA vytvořila).

Proti tomuto zásahu by neexistoval žádný obranný mechanismus, jako náhrada ušlého zisku v případě neoprávněného zásahu.^{38 39 40}

Obavu ze zneužití tohoto obranného mechanismu na svém kanále vyjádřil i YouTuber TotalBiscuit, když mluví o situaci, kdy Youtube.com bylo nuceno po obdržení stížnosti od Universal Media Group stáhnout za porušování jejich autorských práv píseň věnovanou Megauploadu. Píseň vznikla v reakci na vymazání DNS adresy serveru Megaupload 29. listopadu 2011 v několika zemích, včetně USA. Ve skutečnosti píseň v žádné podobě

---

³⁸ LAUSCHMAN, Jindřich. *Co znamená SOPA pro otevřený web, Wikipedii a svět*. [cit. 2015-03-11].

³⁹ LAUSCHMAN, Jindřich. *Co znamená SOPA pro otevřený web a svět, část II*. [cit. 2015-03-11].

⁴⁰ RYLICH, Jan. *SOPA, PIPA & ACTA aneb Boj o svobodu na Internetu*. [cit. 2015-03-11].

neporučovala autorská práva společnosti Universal Media Group, neboť ta žádný obsah videa nevlastnila.

Dle Digital Millennium Copyright Act. to však nehrálo roli, neb prohlásili, že v roce 2009 byla uzavřena dohoda, díky níž mohou stáhnout jakýkoliv obsah z YouTube bez ohledu na vlastnictví autorských práv k němu.

Jako největší problém SOPA a PIPA zmiňuje TotalBiscuit (stejně jako Aaron Swatz) jeho účelovost, aby mohly velké korporace, nebo vláda, cenzurovat libovolný obsah na internetu. Jelikož by první upozornění byla blokáce stránek, nemohl by si nikdo tvrzení o protiprávním jednání stránek potvrdit, ani vyvrátit.⁴¹

---

⁴¹ TOTALBISCUIT, THE CYNICAL BRIT, *WTF is SOPA ? aka The American Government tryint to ruin the internet* [cit. 2014-12-02].

ACTA

Historie

Období jejího největšího pobouření veřejnosti dohodou ACTA se z časového hlediska překrývá s daty protestů proti SOPA a PIPA.

Časová osa vytvořená Markem Lutovským celý vývoj ACTY přibližuje.

2006 červenec - Americký vyjednaváč na schůzce nastínil koncept ACTA japonskému ministerstvem obchodu. První jednání probíhala následujících pár měsíců. Ke konci roku prohlásil Řím, že o dohodu má sice zájem, ale s výhradami.

2008 - Evropa stále nebyla názorově jednotná. Evropské země žádali o zpomalení diskuze mimo jiné z důvodu nedostatečného řešení otázky ochrany lokálních výrobků a místních označení.

22. května 2008 informoval server wikileaks veřejnost o smlouvě ACTA.

2009 - objevila se kritika dohody, především její utajování a dopad na internet.

20. dubna 2010 - první oficiální představení dohody ACTA veřejnosti

15. listopadu 2010 - finální znění dohody ACTA

1. října 2011 - dohodu ACTA podepisuje Tokio a prvních 8 zemí, doposud žádná Evropská

26. ledna 2012 - Z dokumentu na webu japonského ministerstva zahraničí se veřejnost dozvěděla, že dohodu ACTA podepsalo již 22 zemí Evropské Unie, včetně České republiky⁴²

Tentýž den byly pomocí DDoS útoků napadeny weby OSA (ochranný svaz autorský), české vlády i Evropského parlamentu. K útoku se přihlásila skupina Anonymous.

DDoS útok (Distributed Denial of Service je zahlcení serveru požadavky na připojení v takové míře, že server nápor nevydrží a spadne. Nejedná se tedy o hackování, byť tak byl tento akt vzdoru i médií mylně označován) přirovnal publicista Ondřej Neff v rozhovoru pro Mladou frontu k demonstraci. Pokud půjde skupina zemědělců protestovat a blokovat průchod před budovou parlamentu, nebo "postávat" a blokovat web ministerstva, není mezi těmito činy téměř rozdíl.⁴³

Den po DDoS útocích rezignoval na svou funkci Kader Arif, hlavní zpravodaj europarlamentu dohody ACTA, jako protest proti netransparentnímu projednávání dohody.

Megaupload

Skupina Anonymous se boji proti těmto zákonům neozvala prvně. Již dříve napadli weby jako vyjádření nesouhlasu. Kupříkladu o 7 dní dříve, tedy 19. ledna 2012, napadla tato

---

⁴² LUTONSKÝ, Marek. *O začátcích ACTA víme díky Wikileaks*. [cit. 2015-03-11].

⁴³ Pirátské noviny, *Ondřej Neff: Akce Anonymous považují za legitimní způsob odporu*. [cit. 2015-03-11].

skupina webových stránek Ministerstva spravedlnosti USA (justice.gov), stránky MPAA (MIAA.org) a RIAA (RIAA.org) a společnost Universal Music kvůli zablokování serveru Megaupload skrze vymazání z DNS serverů, kdy Americké úřady zároveň zatklly představitele této společnosti Kima Dotcoma, vlastním jménem Kim Schmitz.

Je poměrně zajímavé, že policie a FBI zadržela člověka s německým a finským občanstvím na území Nového Zélandu za údajné porušení amerických zákonů.⁴⁴ Přestože firma sídlila v Hong-Kongu, několik svých serverů měla i na území USA.

Server Megaupload byl tehdy 15. nejnavštěvovanějším webem na světě a toto odpojení připravilo o data 180 milionů registrovaných uživatelů.

V rozhovoru pro 3 News se Kim Dotcom vyjádřil o fungování zákona o ochraně soukromí uživatele v elektronických komunikacích, jenž de facto zakazoval Megauploadu prohlížet uživateli soubory. Zároveň existuje zákon, jenž chrání poskytovatele podobných služeb před chováním jeho uživatelů (DMCA).

Kdyby zákon vyžadující ověření legality obsahu existoval, bylo by velmi náročné kontrolovat 800 nahraných a stažených souborů každou vteřinu.

Škoda způsobená Megauploadem měla činit dle obžaloby 500 milionů dolarů jen za audio soubory po dobu 2 týdnů, což činí přibližně 13 miliard dolarů ročně. (Hudební průmysl dosahuje obratu necelých 20 miliard dolarů)

A to i přesto, že MPAA mohla libovolný soubor z Megauploadu smazat.⁴⁵

Jelikož byla celá služba zastavena bez soudu a uživatelům byl zakázán přístup k jejich datům, ať již legálním, či nelegálním, vzbudila celá kauza značný ohlas.

Soudní spor v současnosti stále neproběhl, proto se o oprávněnosti celého zásahu nedá více říci.

Tajná služba sice odmítla spojení s dřívějšími protesty ohledně SOPA a PIPA, přesto tato akce krom spouštěče kyberaktivismu (aktivistické jednání působící převážně skrze internet) způsobila dočasné dobrovolné omezení, nebo stažení jiných datových úložišť.

ACTA a její ustanovení

Tato Obchodní dohoda proti padělání, jak se nazývá česky, nemá striktní výklad, díky čemuž může dojít zvláště u právnicky neinformované veřejnosti k značnému nedorozumění.

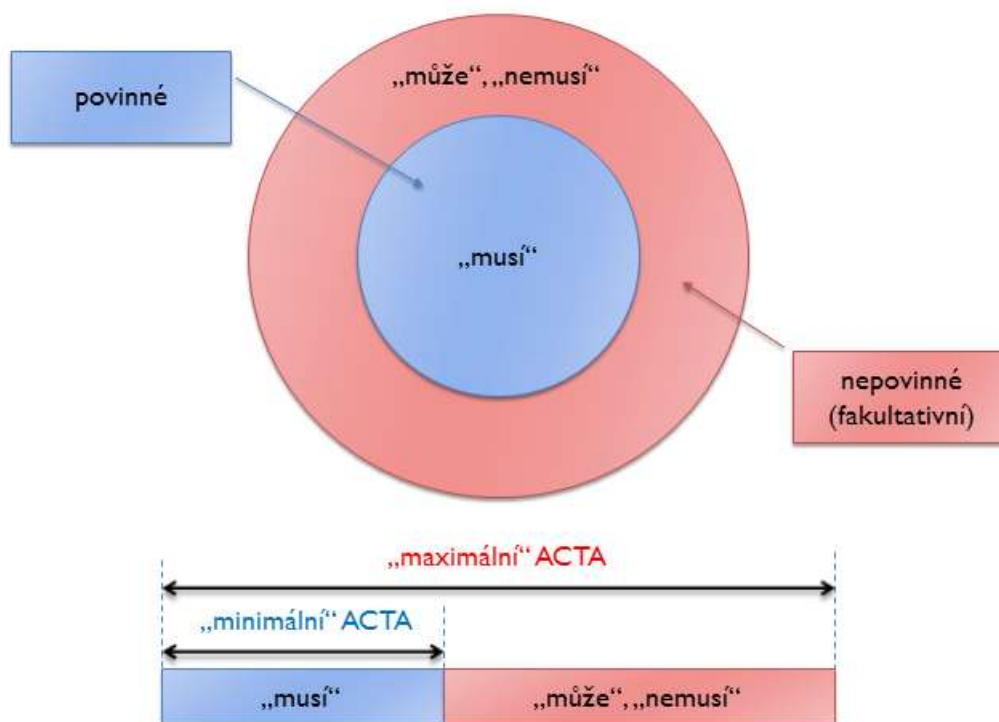
V diskuzi o Actě pronesl Jiří Peterka (nezávislý publicista a konzultant) názor na rozdílnost minimální a maximální verze dohody. Jsou-li v dohodě slova jako musí

---

⁴⁴ RYLICH, Jan. SOPA, PIPA & ACTA aneb Boj o svobodu na Internetu [cit. 2015-03-11].

⁴⁵ DOTCOM Kim, Kim Dotcom Exclusive Interview 'I will fight this and win' In: 3 NEWS [cit. 2014-12-02]

(potažmo nemusí), pro právníka je to stejné, jako neexistence takového ustanovení.⁴⁶ Tento rozdíl názorně zobrazuje obrázek 6.

Obrázek 6 - Požadavky dohody ACTA⁴⁷

S ohledem na nedávné události a nedůvěru veřejnosti vůči utajované smlouvě bylo mínění veřejnosti velmi ovlivněno *maximální* variantou dohody ACTA. Samotná *minimální* část dohody je ovšem také v některých bodech problematicky implementovatelná.

ACTA obsahuje závazek smluvních stran k náhradě škody autorovi za ušlý zisk (čl. 9 odst. 3) jedním ze 3 možných způsobů:

- a) předem stanovená náhrada škody
- b) předpoklad pro stanovení výše náhrady škody dostatečné pro odškodnění nositele práv za újmu vzniklou porušením práv
- c) alespoň pokud jde o autorské právo dodatečnou náhradou škody

U druhého bodu poznámka pod čarou uvádí příklad v podobě vynásobení zisku na každou jednotku zboží, o níž byl autor připraven protiprávním jednáním, nebo přiměřenou autorskou ochranu, či odměnu v podobě ušlých autorských poplatků.

⁴⁶ ACTA - MÝTY A FAKTA [veřejná diskuze]. 2012

⁴⁷ PETERKA, Jiří. *Jaké požadavky dohoda vnaší?* [cit. 2015-03-11].

Způsob náhrady škody je určen na základě návrhu držitele práv. (čl. 9 odst. 1)

Každá strana musí účinně prosazovat práva k duševnímu vlastnictví a to i v malých obchodních zásilkách (čl. 14 odst. 1)

Uplatňovat toto opatření smluvní strany na malé množství zboží v osobních zavazadlech nemusí.

Každá ze smluvních stran musí zajistit soudní vymahatelnost autorských práv i urychlená nápravná opatření (čl. 6 odst. 1)

Strany také musí zamezit ze zákona obcházení účinných ochranných prostředků autorských děl (čl. 27 odst. 5-7)

Podle ACTA nesmí postupy vynucování vytvářet překážky zákonné činnosti a musí být v souladu se svobodou projevu, právem na spravedlivý proces a soukromím. (čl. 27 odst. 2)

Na návrh nositele práv musí být soudními orgány, s výjimkou mimořádných událostí, zničeno zboží porušující autorské právo bez jakékoliv náhrady škody. (čl. 10 odst. 1)

Smluvní strany se také zavazují k zřízení výboru posuzující aplikace a případných změn dohody ACTA. Tento výbor se zároveň snaží zabránit zdvojování svých činností a dalších mezinárodních snah v oblasti prosazování práv k duševnímu vlastnictví (čl. 36 odst. 12).⁴⁸

Již tyto body z minimální verze dohody ACTA jsou problematické.

Ovšem pouhý pohled na Evropská doporučení a jejich přijímání státy dává tušit, že minimálně některé státy podepsané pod dohodou ACTA by přijaly opatření i z nepovinné části dohody.

Vymáhání práva s dohodou ACTA a bez ní

Náhrada škody tedy dává majiteli autorských práv možnost domáhat se náhrady škody bez dokázání její skutečné hodnoty. V době schvalování dohody ACTA byla tato škoda v České republice rovna dvojnásobku ceny licence. Austrálie, na rozdíl od EU a USA, odškodnění za porušení autorských práv vůbec nevyžadovala.

Dohoda TRIPS říká, že import "malého množství zboží neobchodní dohody" má z hlediska hraničních opatření výjimku, kdy je tato kontrola u států pouze dobrovolná (dohoda TRIPS čl. 60). Dohodou ACTA bylo požadováno, aby toto opatření bylo aplikováno na pohledávky, u nichž je podezření z porušování autorských práv. Navíc by mohlo být zboží, u něž je (pouhé) podezření, zabaveno.

V případě porušení autorských práv požadovala dohoda ACTA tresty peněžní a odnětí svobody (nikoli oba tresty najednou) ve výši dostatečně vysoké, aby působily jako odrazující

---

⁴⁸ MINISTERSTVO PRŮMYSLU A OBCHODU. *Dohoda proti padělatelství ACTA.*

proti budoucímu poškozování autorských práv (čl. 24). Dohoda TRIPS žádnou minimální hranici nepožaduje (TRIPS čl. 61).

Trestní odpovědnost za obcházení ochrany je velmi problematickou částí. Česká republika umožňuje právo kopie pro vlastní potřebu (byť neuvádí, že musí pocházet z legálního zdroje), Nový Zéland kopírování děl nechráněných autorským právem nepovažuje za trestný čin a samotnou kontrolu přístupu nepovažuje za právo vlastníků autorských práv. Regionová ochrana DVD, jež v době internetu a snahy o globalizaci působí spíše jako přežitek, se dá obejít pouhým vlastněním staršího přehrávače, který informace o regionálním kódu není schopen přečíst a tedy je zcela ignoruje.

Pokud by součástí DRM ochrany byl rootkit (což učinila Sony v roce 2005⁴⁹), bylo by odstranění tohoto škodlivého programu nelegální. Ani případ, kdy DRM ochrana způsobuje nemožnost přehrání legálně zakoupeného média, by tedy nebyla legální cesta, jak tuto ochranu obejít.

Tento zákon však již v ČR existuje,⁵⁰ neexistuje však ve všech zemích jednajících o dohodě ACTA.

Vytvoření výboru dohlížející na dohodu ACTA pak de facto znamená prosazování autorského práva mimo rámec WTO.

Vynucené zničení padělků má za následek nemožnost s padělkem jakkoliv dále manipulovat. V případě oblečení to může mít za následek nemožnosti využít tyto oděvy po odstranění ochranné známky při humanitární pomoci, či dětským domovům, jak se tomu děje v současnosti. Konkrétně tento bod vzbudil značné kontroverze, kupříkladu protest Lékařů bez hranic, kteří se obávali, že by jeho formulace v dohodě ohrozila prodej generických léků a mohla způsobit neúměrné zdržování při transportu léků, čímž by mohlo být ohroženo zdraví pacientů.⁵¹

Celý koncept připomíná spálení více, než 2,5 milionu tun čerstvého ovoce a zeleniny orgány EU roku 1993 z důvodu umělého udržení vysokých cen těchto potravin.⁵²

V případě zničení, či zabavení díla by bylo možné, aby úřední orgány zabavily jakékoliv související materiály, či nástroje použité při spáchání údajného trestného činu (čl. 25 odst. 1)

Slovo "údajně" je v českém překladu dohody ACTA explicitně zmíněno.

---

⁴⁹ BITTO, Ondřej. *Rootkity aneb po stopách kořenů zla*. [cit. 2015-03-11].

⁵⁰ Autorský zákon: o právu autorském. In: 121/2000. 2000.

⁵¹ MEDECINS SANS FRONTIERES. *A BLANK CHECK FOR ABUSE: The Anti-Counterfeiting Trade Agreement (ACTA) and its Impact on Access to Medicines*.

⁵² HAZLITT, Henry. *Ekonomie v jedné lekci*. s. 73

Co přesně znamená obrat „nástroje využívané převážně při výrobě nebo zhotovování porušujícího zboží“? Znamená to, že pokud bude nástroj alespoň částečně využíván jinak (8 hodin denně se na něm pracuje „legálně“, další 4 hodiny „pirátsky“), zničen nebude?⁵³

Čl. 27 odst. 7 neoprávněně odstraní nebo pozmění jakoukoli elektronickou informaci týkající se správy práv je napsán dokonce takovým způsobem, že jeho vyložení se může vztahovat na jakoukoliv změnu metadat o díle, což by de facto zamezovalo s dílem manipulovat.

Analýza zveřejněná na Pirátských novinách mimo jiné dohodě ACTA dále vyčítá její jednostranné zaměření na hájení autorských práv bez jakékoliv ochrany uživatelů vůči spotřebitelům.⁵⁴

Pouhá tato minimální ACTA (včetně zde nevypsanych bodů) je tedy značně problematická a samotná existence těchto bodů by měla být součástí diskuze, nikoli poslední verzi dohody. Již jen její úvodní slova: *Účinné prosazování práv k duševnímu vlastnictví je klíčové pro udržení hospodářského růstu ve všech odvětvích a celosvětově,*⁵⁵ jsou slova hodna diskuze.

V knize Globalizace mluví Johan Norberg o problému celosvětové ekonomiky, kdy po rozvojových zemích je dnes požadováno dosahovat standardů ekonomicky vyspělých zemí.

*Představme si, že by se stejný postup začal uplatňovat na konci 19. století. Británie a Francie by zjistily, že mzdy ve Švédsku dosahují pouhého zlomku jejich mezd, že pracovní den ve Švédsku má 12 či 13 hodin a týden 6 pracovních dnů a že Švédové trpí chronickou podvýživou. Prádelny, sklárny a továrny na výrobu zápalek a tabáku ve velké míře zaměstnávaly děti. Jeden z 20 zaměstnanců továrny byl mladší 14 let. Británie a Francie by proto odmítly se Švédskem obchodovat. Švédské obiloviny, dřevo a železná ruda by nesměly překročit hranice. Přineslo by něco takového Švédsku prospěch?*⁵⁶

Těžko, takový přístup by dle slov Švédsko pouze zamrazil ve stávajícím stavu. Roku 2014 však index ekonomické svobody Švédska dosáhl hodnoty 73,1, což jej dostalo na 20 místo světového žebříčku (pro srovnání se skóre 72,2 dosáhla ČR 26. místa).⁵⁷

Jelikož se k podmínkám spolupráce ekonomických a rozvojových zemí řadí i dodržování práv duševního vlastnictví a ACTA by vyžadovala navíc aktivní snahu o prosazení práv

⁵³ RYBKA, Michal. 50 stran právníčtiny lidsky – rozebíráme smlouvu ACTA. [cit. 2015-03-11].

⁵⁴ MICHÁLEK Jakub a MIKULÁŠ Ferjenčík, ACTA: Zostřený boj za "duševní vlastnictví"

⁵⁵ MINISTERSTVO PRŮMYSLU A OBCHODU. Dohoda proti padělatelství ACTA.

⁵⁶ NORBERG, Johan. Globalizace. s. 125.

⁵⁷ HERITAGE FOUNDATION. INDEX EKONOMICKÉ SVOBODY 2014.

v zemích, které dohodu nepodepsaly (čl. 36 od. 5), je prohlášení o absolutní výhodě přímo v první větě dohody značně diskutabilní.

Navíc pirátské dílo není dle této dohody pouze zboží porušující práva autora, ale také výrobce, či distributorů, což pole působnosti rozšiřuje.

Kdy by smlouva ACTA začala platit?

Ani v tomto případě není názor na dohodu jednotný. Dle Margot Kaminski stačí podpis pěti nejmocnějších států⁵⁸, dle Rady EU nemusí všechny členské státy ratifikovat, dle komise EU by museli všechny členské státy ratifikovat⁵⁹ a dle Davida Martina Skotského europoslance by byly možné další 2 možnosti, že by ACTA působila mimo EU, nebo by se na základě rozhodnutí výboru pozměnila a byla předložena Evropskému Parlamentu znovu k novému schválení.⁶⁰

Dle odpůrců by přesto neměla globální smlouva proti padělatelům tak žádaný účinek, jelikož se do jejího podpisu nehodlala zapojit Čína, jež je svým přístupem k porušování autorských práv nechvalně pověstná (ta je členem WIPO od roku 1980 a WTO od roku 2001).

Acta a veřejnost

Rupert Schlegelmilch, Generální Ředitel Evropské komise pro obchod o dohodě ACTA prohlásil, že její přijetí neovlivní legislativu EU. Jeho slovy, co bylo legální včera, bude legální i zítra.⁶¹ V tomto názoru nebyl ojedinelý, při veřejné diskuzi Jiří Čermák poznamenal, že přínos a omezení přímo pro nás by neměla velký vliv, neb 95% věcí z této dohody již v Českém zákoníku bylo.⁶²

Efekt dohody ACTA na země, jež by dohodu přijaly, by byl především ve zlepšení vymáhání práva mezi těmito státy, což je z hlediska neharmonizovaného práva dnes problematické.

S ohledem na okolnosti dohody se veřejnost informovala o nejhorší variantě dohody, tedy maximální verzi dohody, včetně citací částí, jež unikly díky serveru WikiLeaks a do konečné verze se nedostaly.

Veřejnost se mohla o základních myšlenkách dozvědět z virálního videa šířeného sítí a vyrobeného haktivistickou skupinou Anonymous. Video začíná polemikou o krádeži

---

⁵⁸ KAMINSKI, Margot. *Analýza uniklého návrhu tajné dohody ACTA*. [cit. 2015-03-11].

⁵⁹ PETERKA, Jiří. *Jaké požadavky dohoda vznáší?*. [cit. 2015-03-11].

⁶⁰ MARTIN Davit. Interview In: *Forum europarlty*. 18:07

⁶¹ SCHLEGELMILCH Rupert. Interview In: *Forum europarlty*. 2:50

⁶² ACTA - MÝTY A FAKTA [veřejná diskuze]. 58:40

souboru na internetu. Neb krást jde pouze fyzické dílo, při jeho pouhém zkopírování na internetu ke krádeži dle definice Oxfordského slovníku nedochází.

Můžeme ale říct, že i věci bez hmotné podstaty (návody, licence, právo autora, diplomové práce...) je možno ukrást, tedy zcizit pro vlastní obohacení. Při sdílení u souborů na internetu dochází tímto způsobem k ukradení výhradního právo nositele autorských práv s dílem disponovat.

S ohledem na rychlený proces projednávání dohody ACTA a světový kontext se velká část populace na základě informací, dezinformací i na základě vlastního výzkumu rozhodla vyjádřit svůj nesouhlas. V obavě z možného zneužívání celé dohody dosáhl celý protest ohromného rozsahu. Nejprve odmítlo smlouvu ratifikovat Německo, poté Slovensko a Polsko. Dohodu ACTA odmítlo 5 parlamentních výborů, Evropský petiční výbor přijal petici čítající 2,8 milionu podpisů. K protestům, které zahrnovaly převážně společnosti a jednotlivce operující v kyberprostoru, se přidali také Lékaři bez hranic.

Nakonec byl osud této dohody zpečetěn 4. července 2012, kdy byla dohoda Evropským parlamentem zamítnuta v počtu hlasů 39 pro; 478 proti; 165 se zdrželo hlasování.⁶³

David Martin, jenž při proslovu před hlasováním tuto dohodu prohlásil za mrtvou, se několikrát vyjádřil, že nesouhlasí s dohodou ACTA v její podobě, ale že je nutno nalézt alternativní způsob ochrany ACTA.⁶⁴

Po Actě

Nové technologie přináší vždy s pokrokem i obavy, ať již politické, či komerční.

Prezident MPAA Jack Valentiho roku 1982 prohlásil, že čelí novému a znepokojujícímu útoku na finanční zabezpečení a samotný ekonomický život. Tímto nebezpečím byl videorekordér. Konkrétně jej přirovnal k tomu samému, čím je Bostonský škrtič pro osamělou ženu.⁶⁵

Podobně znepokojených citací se dá najít velké množství. Všechny mají jedno společné, filmový a hudební průmysl rozvojem techniky stále nebyl zničen.

8.10. 2014 vydal Nejvyšší soud České republiky rozhodnutí, že vypočítání škody způsobené poskytováním možnosti shlédnutí filmu na internetu se nedá vypočítat pouhým vynásobením počtu shlédnutí a průměrnou cenou prodaného díla. Ta by dosahovala v tomto případě částky 11 041 514 Kč. Soud přihlédl k tomu, že výše prospěchu obviněného byla

---

⁶³ Evropsky-parlament, *Evropský parlament odmítl dohodu ACTA*.

⁶⁴ MARTIN David. Interview In: *Forum europarlty*. 4:50

⁶⁵ PETERKA, Jiří. *Jak se daří zábavnímu průmyslu* [cit. 2015-03-11].

zanedbatelná a nedosahovala (zdaleka) 500 000 Kč, což je dle trestného zákoníku minimální hranice pro "značný prospěch." ⁶⁶

Objevilo se i několik dalších pokusů o zavedení dohledu nad internetem, ale po bouřlivé reakci veřejnosti byly všechny porovnávány s Actou a zatím skončily neúspěšně.

Internet se zatím chová jako organismus snažící se přizpůsobit novým trendům. Sice utlačuje některé druhy podnikání, jiným však otvírá dveře. Je jasné, že samotný boj o autorská práva a svobodu na internetu neskončil, nicméně je otázkou, jakým směrem se vydá.

---

⁶⁶ NEJVYŠŠÍ SOUD. *Usnesení ze dne 8. října 2014*. sp. zn. 5 Tdo 171/2014

závěr

Dohoda ACTA byla krok špatným směrem. Snažit se v jedné dohodě legislativně postihnout jak hmotný, tak nehmotný majetek je při nejmenším obtížné. Dohodnout společnou legislativu pro evropský a angloamerický systém práva také.

V otázce internetu je třeba si položit základní otázku, která práva chceme chránit. S ohledem na existenci Listiny základních práv a svobod a dalších listin upravující duševní vlastnictví nevěřím, že je nutno vytváření nových rozsáhlých dohod přesahující kompetence těch stávajících. Naopak s ohledem na jejich povahu považuji za vhodné buďto tyto stávající dohody, pro účely nového média neexistujícího v době jejich vzniku, rozšířit, nebo vytvořit novou, potírající jen ta zcela nejzákladnější práva. Tyto dohody by měly být vyjednávány (snad vyjma základního konceptu) veřejně, aby se jejich rámec co nejlépe přizpůsobil nejen dnešní době, ale především budoucí. Tyto dohody by měli vznikat na půdě institucí, které již prokázaly svou ochotu bránit společenský způsob života, který pokládáme za nejmorálnější.

Harmonizace světového práva nemůže přijít skokově, nejprve je nutné vytvořit základní rámec pro jednotlivé právní systémy a teprve poté se pokusit tyto rámce propojit. Opačný postup by měl s největší pravděpodobností katastrofální účinky

Také by bylo vhodné, aby státy nevytvářeli zákony přímo bránící uživatelům a bezpečnostním složkám bránit se na síti proti ohrožení, jako tomu dnes někdy bývá.

Ale aby těchto konceptů mohlo být dosaženo, je nutné zvednout informovanost jak o duševním vlastnictví, tak o internetu, a přesahu obou konceptů do aspektů dnešní společnosti. Tato informovanost by s ohledem na jejich všudypřítomnost měla probíhat již od základní školy, ale neměla by se podceňovat ani v pozdějším věku. Především, aby zákonodárci byly srozuměni s možnými dopady jejich zákonů na společnost. Jelikož se internet chová jako dokonalé konkurenční prostředí, nebo s trochou nadsázky jako živý organismus, je jeho přizpůsobivost mnohem větší, než přizpůsobivost práva.

S ohledem na množství protichůdných studií a odborných názorů pokládám za důležité i vypracování objektivních studií nezainteresovaných stran o ekonomických dopadech pirátství v dnešní době, což je stále velmi obtížné.

Ale největší překážkou vidím snahu soukromých firem snažících se vymáhat po státu ochranu svého průmyslového odvětví. Tento způsob ochrany ekonomiky doposud nepřinesl historicky žádné velké benefity a spíše způsobil ekonomice újmu, často s velmi rozsáhlými následky. Snaha omezováním udržet zastaralý stav by nás stále držela v minulosti, v dobách manufaktur, či starší.

Co se samotného vymáhání práv týče, vyškolení odborníků je v budoucnosti povinností každého státu, neb tolik proklamované vymáhání práv již většina právních systémů umožňuje, nicméně je stále bezpečnostními složkami státu nechápáno adekvátně.

Seznam použité literatury

- [1] HOŠÁKOVÁ, Radka. *Autorský zákon – stanovení hranice etického a právního porušení*. Brno, 2011. Dostupné z: http://is.muni.cz/th/342013/ff_b/bakalarska_prace.pdf. Bakalářská diplomová práce. Masarykova univerzita. Vedoucí práce PhDr. Michal Lorenz.
- [2] The Statute of Anne; April 10, 1710: 8 Anne, c. 19 (1710). In: Lillian Goldman Law Library [online]. 1710 [cit. 2015-03-12]. Dostupné z: http://avalon.law.yale.edu/18th_century/anne_1710.asp
- [3] Světová organizace duševního vlastnictví (WIPO). *OSN. Informační centrum OSN v Praze* [online]. 2005 [cit. 2015-03-12]. Dostupné z: <http://www.osn.cz/system-osn/specializovane-agentury/?i=127>
- [4] What is Intellectual Property? [online]. Switzerland, 2012 [cit. 2015-02-25]. ISBN 978-92-805-1555-0. Dostupné z: http://www.wipo.int/edocs/pubdocs/en/intproperty/450/wipo_pub_450.pdf
- [5] PITELOVÁ, Olga. *Vývoj a ochrana autorských práv v oblasti kultury*. Brno, 2007. Dostupné z: http://is.muni.cz/th/81629/pravf_m/Diplomka.txt. Diplomová práce. Masarykova univerzita. Vedoucí práce prof. JUDr. Ivo Telec, CSc.
- [6] Bernská úmluva o ochraně literárních a uměleckých děl. In: *133/1980*. 1889. Dostupné z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/1980-133>
- [7] ANTOŠ, David. Filipika proti duševnímu monopolu (3/3). *Lupa* [online]. 2012 [cit. 2015-03-11]. Dostupné z: <http://www.lupa.cz/clanky/filipika-proti-dusevnimu-monopolu-3-3/#ic=serial-box&icc=text-title>
- [8] TRONNER, Pavel. *Zrození internetu 1: Jak začalo budování sítě sítí*. Zive [online]. 2013 [cit. 2015-03-12]. Dostupné z: <http://www.zive.cz/clanky/zrozeni-internetu-1-jak-zacalo-budovani-site-siti/centralni-pocitac-jako-slepa-ulicka-kazdy-pocitac-panem/sc-3-a-167196-ch-85010/default.aspx>
- [9] POLČÁK, Radim. *Internet a proměny práva*. Praha: Auditorium, 2012, 388 s. Téma (Auditorium). ISBN 978-80-87284-22-3.
- [10] ČERMÁK, Jiří. *Internet a autorské právo: otázka určení rozhodného práva a jiné autorskopravní aspekty* Internetu. Itpravo [online]. 2000 [cit. 2015-02-28]. Dostupné z: <http://www.itpravo.cz/index.shtml?x=45621>
- [11] Statistiky. In: *Youtube* [online]. 2014 [cit. 2015-03-10]. Dostupné z: <http://www.youtube.com/yt/press/cs/statistics.html>
- [12] SMITH, Adam. *Pojednání o podstatě a původu bohatství národů*. Nové přeprac. vyd. opatřené margináliemi. Praha: Liberální institut, 2001. ISBN 80-863-8915-4.
- [13] BARLOW, John. *A Declaration of the Independence of Cyberspace*. *Electronic Frontier Foundation* [online]. 1996 [cit. 2015-03-10]. Dostupné z: <https://homes.eff.org/~barlow/Declaration-Final.html>
- [14] STORM, Darlene. Pacemaker hacker says worm could possibly 'commit mass murder'. *Computerworld* [online]. 2012 [cit. 2015-02-20]. Dostupné z: <http://www.computerworld.com/article/2473402/cybercrime-hacking/pacemaker-hacker-says-worm-could-possibly--commit-mass-murder-.html>
- [15] MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY. *Analýza současného stavu a trendů vývoje trestné činnosti na úseku informačních technologií a internetu včetně návrhu řešení*. Dostupné z: www.mvcr.cz/soubor/informacni-pdf.aspx
- [16] ZAJÍC, Jaromír. Princip ochrany dobré víry v českém soukromém právu. In: *Kubicapartners* [online]. [cit. 2015-03-10]. Dostupné z: <http://www.kubicapartners.cz/portal/clanky-publikovane-nasi-advokatni-kancelari/princip-ochrany-dobre-viry-v-ceskem-soukromem-pravu/Princip-ochrany-dobre-viry-v-ceskem-soukromem-pravu-58.htm>
- [17] OPENRIGHTSGROUP, *Gaiman on Copyright Piracy and the Web* In: *Youtube* [online]. 3. 2. 2011 [cit. 2014-12-02]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=0Qkyt1wXNII>

- [18] Tisková zpráva MPAA, Washington, 31. ledna 2011. In: *Filmynejsouzadarmo* [online]. 2011 [cit. 2015-03-11]. Dostupné z: http://www.filmynejsouzadarmo.cz/cs/kauzy/000512_podle-nove-studie-238-procent-provozu-na-internetu-tvori-nelegalni-distribuce-del-chranenych-autorskym-pravem.php
- [19] MINISTERSTVO KULTURY ČESKÉ REPUBLIKY. *Zpráva o české kinematografii 2011*. 2011. Dostupné z: <http://www.mkcr.cz/assets/media-a-audiovize/kinematografie/Zprava-o-ceske-kinematografii-v-roce-2011.pdf>
- [20] RAITORALOVÁ, Olga. *ANALÝZA NÁVŠTĚVNOSTI ČESKÝCH KIN VÝVOJ A PROGNOZA*. Praha, 2007. Dostupné z: http://www.kinosvetozor.cz/_download/MP_Analyza_navstevnosti_ceskych_kin.pdf.
MAGISTERSKÁ PRÁCE. AKADEMIE MÚZICKÝCH UMĚNÍ V PRAZE. Vedoucí práce Ivo Andrle.
- [21] DOČEKAL, Daniel. *Piráctví poškozuje vydavatele? Kdepak, hudební, filmový i knižní průmysl stále roste a roste a ... roste*. In: Justit [online]. 2012 [cit. 2015-03-12]. Dostupné z: <http://www.justit.cz/wordpress/2012/02/01/piratstvi-poskozujevydavatele-kdepak-hudebni-filmovy-i-knizni-prumysl-stale-roste-a-roste-a-roste/>
- [22] KLUG, Patrick. What happens when pirates play a game development simulator and then go bankrupt because of piracy?. *Greenheartgames* [online]. 2013 [cit. 2015-03-11]. Dostupné z: <http://www.greenheartgames.com/2013/04/29/what-happens-when-pirates-play-a-game-development-simulator-and-then-go-bankrupt-because-of-piracy/>
- [23] BASTIAT, Frédéric. Petice výrobců svíček, svícníků, voskovic, lamp, lustrů, svítílen, kandelábrů, kratiknotů, zhasínadel, jakož i výrobců loje, oleje, pryskyřic, alkoholu a obecně všeho, co souvisí s osvětlením. In: *Bastiat.kvalitne* [online]. 1850 [cit. 2015-03-11]. Dostupné z: http://bastiat.borec.cz/bastiat_petice.pdf
- [24] NOTBAJOORJUNGLIST, *Good Game Interview with Gabe Newell Part 2*. In: *Youtube* [online]. 20. 7. 2009 [cit. 2. 20. 2014]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=87pevh2Q0hg>
- [25] ČÍŽEK, Jakub. *Čím večer vytěžíme internet? V USA Netflixem, v Evropě warezem* [online]. 2014 [cit. 2015-03-11]. Dostupné z: <http://www.zive.cz/bleskovky/cim-vecer-vytezujeme-internet-v-usa-netflixem-v-evrope-warezem/sc-4-a-176224/default.aspx>
- [26] Lafferova křivka. In: *Finance-management* [online]. [cit. 2015-02-28]. Dostupné z: <http://finance-management.cz/080vypisPojmu.php?X=Lafferova+krivka&IdPojPass=54>
- [27] HAZLITT, Henry. *Ekonomie v jedné lekci*. Překlad Radovan Kačín, Josef Šíma. Praha: Liberální institut, [2005], 180 s. ISBN 80-863-8941-3.
- [28] Den, kdy Spojené státy americké ukradly Internet. *Pirátské noviny* [online]. 22. 11. 2010 [cit. 2015-03-11]. Dostupné z: <http://www.piratskenoviny.cz/art/32699/>
- [29] SWARTZ Aaron, *Aaron Swartz keynote - "How we stropped SOPA"* In: *F2C2012 Youtube* [online]. 22. 5. 2012 [cit. 2014-3-03]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=Fgh2dFngFsg>
- [30] LAUSCHMAN, Jindřich. Co znamená SOPA pro otevřený web, Wikipedii a svět. *Tyinternety* [online]. 2011 [cit. 2015-03-11]. Dostupné z: <http://www.tyinternety.cz/ostatni/co-znamenasa-sopa-pro-otevreny-web-wikipedii-a-svet/>
- [31] LAUSCHMAN, Jindřich. Co znamená SOPA pro otevřený web a svět, část II. *Tyinternety* [online]. 2011 [cit. 2015-03-11]. Dostupné z: <http://www.tyinternety.cz/ostatni/co-znamenasa-sopa-pro-otevreny-web-a-svet-cast-ii/>
- [32] RYLICH, Jan. SOPA, PIPA & ACTA aneb Boj o svobodu na Internetu. *Ikaros: elektronický časopis o informační společnosti* [online]. 2012, roč. 16, č. 2 [cit. 2015-03-11]. Dostupné z: <http://www.ikaros.cz/sopa-pipa-acta-aneb-boj-o-svobodu-na-internetu>
- [33] TOTALBISCUIT, THE CYNICAL BRIT, *WTF is SOPA ? aka The American Government tryint to ruin the internet* In: *Youtube* [online]. 17. 12. 2011 [cit. 2014-12-02]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=JhwuXNv8fJM>
- [34] LUTONSKÝ, Marek. O začátcích ACTA víme díky Wikileaks. *Zive* [online]. 2012 [cit. 2015-03-11]. Dostupné z: <http://www.zive.cz/clanky/o-zacatcich-acta-vime-diky-wikileaks/sc-3-a-162110/default.aspx>

- [35] Ondřej Neff: Akce Anonymous považují za legitimní způsob odporu. *Pirátské noviny* [online]. 2012 [cit. 2015-03-11]. Dostupné z: <http://piratskenoviny.cz/art/33620/>
- [36] RYLICH, Jan. SOPA, PIPA & ACTA aneb Boj o svobodu na Internetu. *Ikaros: elektronický časopis o informační společnosti* [online]. 2012, roč. 16, č. 2 [cit. 2015-03-11]. Dostupné z: <http://www.ikaros.cz/sopa-pipa-acta-aneb-boj-o-svobodu-na-internetu>
- [37] 3 NEWS, *Kim Dotcom Exclusive Interview 'I will fight this and win' In: Youtube* [online]. 1. 3. 2012 [cit. 2014-12-02]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=JhwuXNv8fJM>
- [38] ACTA - MÝTY A FAKTA [veřejná diskuze]. 2012 [cit. 2015-03-11]. Dostupné z: http://www.nic.cz/public_media/acta/2012-02-07_acta.mp4
- [39] PETERKA, Jiří. Jaké požadavky dohoda vznáší?. In: *Earchiv* [online]. 2011 [cit. 2015-03-11]. Dostupné z: <http://www.earchiv.cz/papers/p58/slide.php3?me=8>
- [40] MINISTERSTVO PRŮMYSLU A OBCHODU. *Dohoda proti padělatelství ACTA*. 2011. Dostupné z: <http://www.mpo.cz/dokument91931.html>
- [41] BITTO, Ondřej. Rootkity aneb po stopách kořenů zla. *Lupa* [online]. 2005 [cit. 2015-03-11]. Dostupné z: <http://www.lupa.cz/clanky/rootkity-aneb-po-stopach-korenu-zla/>
- [42] Česká republika. Autorský zákon: o právu autorském. In: *121/2000*. 2000. Dostupné z: <http://zakony-online.cz/?s4&q4=all>
- [43] MEDECINS SANS FRONTIERES. *A BLANK CHEQUE FOR ABUSE: The Anti-Counterfeiting Trade Agreement (ACTA) and its Impact on Access to Medicines*. 2012. Dostupné z: http://www.lekari-bez-hranic.cz/sites/czech/files/cz/downloads/Access_Briefing_ACTABlankCheque_ENG_2012.pdf
- [44] RYBKA, Michal. 50 stran právníčiny lidsky – rozebíráme smlouvu ACTA. *Pctuning: tyden* [online]. 2012 [cit. 2015-03-11]. Dostupné z: <http://pctuning.tyden.cz/hardware/multimedia-zvuk-tv/23165-50-stran-pravnictiny-lidsky-rozebirame-smlouvu-acta?start=6>
- [45] NORBERG, Johan. *Globalizace*. 1. vyd. Praha: Alfa Publishing, 2006, s. 125. *Ekonomie studium*. ISBN 8086389448.
- [46] HERITAGE FOUNDATION. *INDEX EKONOMICKÉ SVOBODY 2014*. Dostupné z: <http://www.estat.cz/data/Index-ekonomick%C3%A9-svobody-2014.pdf>
- [47] KAMINSKI, Margot. Analýza uniklého návrhu tajné dohody ACTA. *Abclinuxu* [online]. 2010 [cit. 2015-03-11]. Dostupné z: <http://www.abclinuxu.cz/clanky/analyza-unikleho-navrhu-tajne-dohody-acta>
- [48] PETERKA, Jiří. Jaké požadavky dohoda vznáší?. In: *Earchiv* [online]. 2011 [cit. 2015-03-11]. Dostupné z: <http://www.earchiv.cz/papers/p58/slide.php3?me=4>
- [49] Interview In: *Forum europarltv. 15.6. 2012 Dostupný z:*
<http://www.europarltv.europa.eu/cs/player.aspx?pid=e5182bed-afc1-43dd-92eb-a07100fe5d54>
- [50] Evropský parlament odmítl dohodu ACTA. In: *Evropsky-parlament* [online]. 2012 [cit. 2015-03-11]. Dostupné z: http://www.evropsky-parlament.cz/cs/novinky_a_udalosti/tiskove_zpravy/2012/pr-2012-july/pr-2012-jul-2.pdf
- [51] PETERKA, Jiří. Jak se daří zábavnímu průmyslu?. *Lupa* [online]. 2012 [cit. 2015-03-11]. Dostupné z: <http://www.lupa.cz/clanky/jak-se-dari-zabavnimu-prumyslu/>
- [52] NEJVYŠŠÍ SOUD. *Usnesení ze dne 8. října 2014*. sp. zn. 5 Tdo 171/2014. Dostupné z: http://www.nsoud.cz/Judikatura/judikatura_ns.nsf/WebSearch/675636E6F4A8497FC1257DB6003698A6?openDocument&Highlight=0

Seznam obrázků a grafů

Obrázek 1 - Způsoby zapojení informační sítě.....	8
Obrázek 2 - PAYLINE převedeno na barvy.....	21
Obrázek 3 - PAYLINE převedeno na barvy s číselným vyjádřením neúplné informace....	21
Obrázek 4 - payline převedeno na barvy	21
Obrázek 5 - Lafferova křivka	25
Obrázek 6 - Požadavky dohody ACTA	32
Graf 1 - Návštěvnost českých kin v letech 1989-2011	17
Graf 2 - vytíženost internetu, údaje pro USA a Kanadu.....	24
Graf 3 - vytíženost internetu, údaje pro Evropu	24